

יום הולדת — זמן להתחדש! מהשבוע הבא חפשו את

נפלאות

שבת פרשת במדבר תש"פ

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות
מהרב **יצחק גינזבורג** שליט"א

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

הראש בעננים? תוריד גשם

**בשביל מה חבר דוד
המלך את ספר תהלים?**

**30 ארבע מהפכות
לימוד מצוות בני נח**

**33 הסיפור החסידי
רבי מאיר מפרמישלן**

**35 מענות ותשובות
תשובות הרב לשואלים**

**36 רמז בפרשה
"שאו את ראש"**

**37 האדור אלדים
חוש ההלוך**

**03 תורה משולשת
נקודה מעובדת**

**04 פנים אל העולם
הכנה למתן תורה**

**13 הכנת "בחדש השלישי"
ר"ח סיון תשע"ט**

**24 החן של שרש הנשמה
שפת אמת במדבר**

**25 "אל חי בקרבכם"
אור החיים במדבר**

**26 מעין גנים
השליחות שלך**

**28 הניגון החסידי
ניגון 449**

**29 פרקי אבות
העוסק בתורה לשמה**

הקדמת המערכת

שבת שלום לכל הקוראים היקרים, עם סיומן של **שנתיים נפלאות** שמילאו את שולחן השבת שלכם בתוכן חסידי עמוק ומתוק, מוגש לפניכם **גליון ואביטה האחרון**. אבל, כיוון ש"**חסידיים לא נפרדים**", נוכל לספר לכם שהחל מהשבוע הבא נפגש עם **הגליון המחודש והנפלא "נפלאות"** – אותה תורה מעמיקה ומופלאה בכלי חדש [מלא ישן] ומרענן. הרבה מחשבה ומאמץ הושקעו בגליון החדש ותקוותנו **שיגיע ליותר ויותר אנשים** ובכך נקיים את ייעוד המשיח למורנו הבעל שם טוב במכתב המפורסם, "**לכשיפוצו מעיונותך חוצה**". וברוח התחדשות זו, **זה הזמן שנתחדש גם אנחנו** ולא נמנע טוב מבעליו. עדיין לא הצטרפת לצוות המפיצים? זה הזמן. מפיצים כבר את הגליון? חשבו על עוד מכרים שישמחו לקבל מתנה נפלאה כזו לשבת. שלחו לעוד חבר או בן משפחה. ייסדו שיעור למעגל המקורבים והסובבים. **הפיצו הלאה את מתיקות תורת החסידות.**

מה בגליון ואביטה האחרון?

נפתח עם **נקודה מעובדת** משיעור – **תורה משולשת** – על שלישיות של תורה-עבודה-גמ"ח בשבועות. ומשם נחזור לחלקה השני של התוועדות ל"ג בעומר – **ההכנה למתן תורה: פנים אל העולם** – שבחלקה העיקרי עסק הרב בהכנה מל"ג בעומר – זמן התנאים של החתן והכלה – ל"יום חתונתו" זה מתן תורה" שבשבועות. משם נעבור לשיעור ר"ח סיון אשתקד – **הכנת "בחדש השלישי" לקבלת התורה המשולשת** – על קבלת התורה בשמחה ובפנימיות, אחדות ישראל ותורה משולשת. **בשפת אמת** לפרשת במדבר נלמד על **החן של שרש הנשמה**. ובאור החיים על הפרשה – **"אל חי בקרבכם"** – על צמצום חיובי. **במעין גנים** לפרשת במדבר – **השליחות שלך** – נלמד מהי הסכנה שברצון לקיים שליחות שלא שייכת לך. ובמדור **הניגון החסידי** – **ניגון מספר 449 מספר** מט' ניסן דהאי שתא. **בפרקי אבות** נלמד את המשנה הפותחת את הפרק הששי והאחרון – **העוסק בתורה לשמה**. **בארבע מהפכות** נמשיך עם המהפכה הרביעית, והשבוע על **לימוד מצוות בני נח** – על חיוב הגויים ללמד, על חיובנו אנו ללמד, על גדר הלימוד ומה נכלל בכך. ובסיפור **החסידי** נקרא על דרכו של בעל ההילולא של כ"ט באייר, **רבי מאיר מפרמישלן**. **מדור מענות ותשובות** שב אלינו מחופשה קצרה, והשבוע במדור – מי ראוי להיות משפיע ואיך מרחמים בלי ליפול לעצבות. **ברמז בפרשה** נלמד על הפסוק **"שאו את ראש כל עדת בני ישראל"** ועל תופעותיו המתמטיות. ונחתום עם **המדור לילדים** ועם רזי שילמד אותנו השבוע על **חוש ההלוך**.

שבת שלום ומבורך, המערכת

לקבלת השיעורים במייל ולהצטרפות לצוות המפיצים: itiel@pnimi.org.il

עריכה: אביב מויאל | **עיצוב:** דעה | **אביחיל** | **מערכת:** הרב יוסי פלאי, בעז יעקבי ואיתיאל גלעדי

תורה משולשת

וכך בכל יום, פותחים את היום בנתינת צדקה, "אני בצדק אחזה פניך", ומתוך כך עומדים לתפלה מפנימיות הלב, ורק אחריה פונים "מבית הכנסת לבית המדרש" לעסוק בתורה ה'. חז"ל לומדים שהתורה משולשת מהפסוק "הלא כתבתי לך שלשים במעצות ודעת". הכתיב של המלה "שלשים" הוא "שלשום". מכך ניתן לחזור לסדר המשנה – "תורה עבודה וגמילות חסדים" – ולהתבונן כי התורה, שקדמה לעולם אלפיים שנה, היא סוד ה"שלשום" עבורנו, המקיף הרחוק העומד בבסיס כל העבודה (ועתיד להתגלות בשלמות רק לעתיד לבוא, ב"תורה חדשה" של משיח). ה"אתמול" הוא המקיף הקרוב החופף עלינו, מעורר בנו געגועים ופותח את לבנו ופינו לתפלה. אך העבודה של "היום לעשותם" – בה תלויה ביאת המשיח "היום!" – היא עבודת הצדקה והחסד.

"כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו", אך כאשר נתחזק בשלשת העמודים נזכה לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות: גמילות חסדים מצרפת לעמוד התורה את מקור השמחה – שמחה של מצוה גדולה ומפוארה (כפי שכותב הרמב"ם על מתנות עניים) – ומזכה בלימוד "פקודי הוי' ישרים משמחי לב" שמחים כנתינתם מסיני. התפלה מפנימיות הלב מצרפת לעמוד התורה את הפנימיות, כשהיא גורמת לדברי התורה להכנס לפנימיות הלב ולשוב ולהופיע בהוראה ובמעשה כ"דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב ופועלים את פעולתם".

מראש חדש סיון, "בחדש השלישי", אנו מתכוונים לקבלת התורה המשולשת – "אוריין תליתא". 'משולש' עיקרי המתקשר לסוד התורה המשולשת הוא "על שלשה דברים העולם עומד – על התורה ועל העבודה [ועבודה שבלב זו תפלה] ועל גמילות חסדים", החוזר באופנים שונים סביב "זמן מתן תורתנו": אנו מתקשרים בשבועות לשלשה צדיקים – משה רבינו, שהוריד לנו את התורה; דוד המלך, שיום הולדתו ופטירתו בעצרת; ומורנו רבי ישראל בעל שם טוב, שגם הסתלק בשבועות. הם מכוונים כסדרם ל"תורה, עבודה, וגמילות חסדים": משה רבינו הוא עמוד התורה, כפשוטו; דוד המלך, "נעים זמירות ישראל", שכל מגמתו בנין המקדש – אשר חבר את ספר התהלים כדי שישוררו אותו ב"בית בית תפלה" – הוא עמוד העבודה; מורנו הבעל שם טוב, מייסד החסידות, הוא עמוד החסד – הוא מלמד להיטיב עם כל יהודי בגשמיות ומתוך כך (ובתוך כך) גם ברוחניות.

בדורות שקדמו לתורה הסדר הוא הפוך – אברהם אבינו הוא עמוד החסד, יצחק אבינו עמוד העבודה-התפלה ויעקב אבינו עמוד התורה – סדר המתבטא בדרך שלנו, אחרי מתן תורה, לזכות בחלקנו המיוחד בתורה: גמילות חסדים מתבטאת בנדבת הלב של ישראל למשכן (וכיוצא בה הנדבה לבנות ולפאר כל בית מקדש מעט). מתוך הנדבה בונים את בית העבודה והתפלה, וכ"שיבנה בית המקדש במהרה בימינו" נזכה ל"ותן חלקנו בתורתך".

ההכנה למתן תורה: פנים אל העולם

קיצור מהלך השיעור

חלק עיקרי מהתוועדות ל"ג בעומר עסק בהכנה הקרובה ל"יום חתונתו" זה מתן תורה" – החל מל"ג בעומר, יום ה'תנאים' הקודמים לחתונה. בפרק א נתבאר כי החידוש ב'תנאים' הוא פעולת "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו" לצורך "ודבק באשתו" – המעבר מתלות וקבלה מההורים ללקיחת אחריות על בית ושליחות (מכח הדורות הקודמים להורים). פרק ב קושר את הדברים למאמרי זהר וביאור עמוק שלהם לפי כתבי האריז"ל, ומסביר כיצד כל הפעולה של ההשפעה למטה תלוי בהמשכת הרצון מענייני שמים לענייני ארץ.

א. מהתנאים לחתונה

ל"ג בעומר – 'תנאים';

שבועות – "יום חתונתו"

הדורש את "שבת אחים" על 'תנאים' בין חתן וכלה¹ – ההתקשרות להתחתן. אחר כך, החתונה היא כבר "גם יחד" – "גם" היינו תוספת, ריבוי. לא רק "שבת אחים", שיושבים יחד, מתוועדים, מתחילים להכיר טוב אחד את השני – מתוך התקשרות והחלטה להתחתן – אלא יש את היחוד עצמו, "גם יחד". הוא מסביר שזהו היחס בין היום, לג בעומר, לשבועות. היום עושים 'תנאים' עם הקב"ה והחתונה עצמה, ה"גם יחד", הנישואין, הם בשבועות, כפי שאומרים חז"ל – "'ביום

אנחנו היום בל"ג בעומר ועוד קצת יותר משבועיים מגיעים לחג השבועות. את היחס בין ל"ג בעומר לשבועות מסבירים על פי פסוק שרשב"י דרש² – "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"³. הזהר מספר שכאשר העולם נצרך למטר באו לרשב"י, ובמקום להתענות ולהתפלל – כמקובל בדרך כלל – הוא פתח את פיו בדברי תורה, דרש את הפסוק "הנה מה טוב וגו'", וירדו גשמים.

זהו דרוש של הרבי הקודם⁴ (מה'תנאים' של בתו מרת שיינא), שהרבי מביא במאמר⁵,

גם יחד, ומדייק כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמרו ד"ה זה, הרי שבת אחים הוא שיושבים יחד באחוזה ובאהבה, ומה מוסיף גם יחד. ומבאר, דאחים הם הנשמות דדבר ונוקבא השייכים זל"ז [חתן וכלה], ושבת אחים הוא הקירוב וההתקשרות שלהם בקישורי תנאים, וזהו הכנה להנשואין, שאז נעשה [גם] יחד, נוסף על התקשרות גם יחד.

ה וראה ביאור הדברים גם בשיעור כ"ב אייר ע"א.

ו הערך הממוצע של האותיות "גם יחד" הוא אחד – "והיו לבשר אחד" (בראשית ב, כד) – ראשי התבות "גם יחד".

נרשם ע"י איתיאל גלעדי. לא מוגה. התוועדות ל"ג בעומר (ח"ב). אור לח"י אייר תש"פ – כפר חב"ד.

א זהר ח"ג נט, ב.

ב תהלים קלג, א.

ג ד"ה "שיר המעלות" ל"ג בעומר תרצ"ב.

ד ד"ה "שיר המעלות" ל"ג בעומר תשכ"ב (סה"מ מלוקט ח"ד עמ' 251 ואילך). וזה לשונו:

שיר המעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים

חתונתו זה מתן תורה".

אחד", הילד, יצירת הולד, סוד **אמר** – **אור** – **מים-רקיע**^ז – התהוות העובר ברחם האם. בכל אופן, איפה רמוזים שם ה'תנאים', ההתקשרות שלפני ה'ודבק באשתו'? בחלק הקודם של הפסוק – "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו".

מה החידוש ב'תנאים'? עד ה'תנאים'

הילד והילדה, החתן והכלה, היו קשורים לאבא ואמא. בלשון הקבלה, הם הסתכלו כלפי מעלה – לפרצופי אבא ואמא. ההורים הם גם הסמכות העליונה וגם מושא ההתקשרות שלהם, מקור ההשפעה שלהם – הם מקבלים הכל מלמעלה. כעת האיש הזה צריך להפוך להיות משפיע – איש ואשה הם גם משפיע ומקבל – הוא צריך, במדה מסוימת, לעזוב את אביו ואת אמו כדי שיוכל בהמשך להשפיע. הרבי אמר לא לעשות הרבה מרחק בין התנאים, השידוך, לנישואין. מכאן אפשר ללמוד שכדאי

מה החידוש
ב'תנאים'? עד
ה'תנאים' הילד
והילדה, החתן
והכלה, היו
קשורים לאבא
ואמא. כעת האיש
הזה צריך להפוך
להיות משפיע,
הוא צריך, במדה
מסוימת, לעזוב
את אביו ואת אמו

שיהיה קצת יותר משבועיים... **טוב** ימים (בסימן **טוב** ובמזל **טוב**, "מצא אשה מצא **טוב**"^ח) – מל"ג בעומר עד שבועות, זמן **טוב**. בהתקשרות של ה'תנאים' כבר מתחיל להיות כאן זוג, משפיע ומקבל, וקורה "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו".

לקבל מהסבים כח ההשפעה

מה החתן מרויח מלעזוב את ההורים?

כתוב שיש מעלה ב'תנאים' גם לגבי החתונה^ה – "הכל הולך אחר **הראש**"^ט, **תנאים** בגימטריא **ראש**. ב'תנאים' מתקשרים ומתחייבים, כבר מתוך "אהבה ואחוה". יתכן שה"שלום ורעות" באים אחר כך, אבל **אהבה-אחוה** – בגימטריא **לג'** – יש כבר מה'תנאים', מ-**לג'** בעומר. שוב, יש בכך מעלה אפילו לגבי החתונה שאחר כך.

ה'תנאים' – "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו"

בבריאת האדם (השייכת גם להיום, "נעשה אדם נאמר בעבורך"^י), כתוב "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד"^י. הנישואין, ה"גם יחד", הם ה"ודבק באשתו" – "והאדם ידע את חוה אשתו"^י. "והיו לבשר אחד" לפי האבן עזרא היינו הדבוק עצמו, חבור הגופים יחד, אבל לפי רש"י "והיו לבשר אחד" זה כבר

הוולד, הילד, שנוצר ברחם האם – זהו עוד שלב בקשר, אחרי ה'תנאים' והחתונה. יש "ודבק באשתו", היחוד, ויש את "והיו לבשר

ז תענית כו, ב.

ח ראה לקולו"צ אג"ק עמ' רב.

ט פרקי דרבי אליעזר פמ"ב (בדרך כלל מובא "הכל הולך אחר הפתיחה", אך הלשון בפדר"א לפנינו "אחר הראש", על דרך "בתר רישא גופא אזיל" – עירובין מא, א; וראה סוטה מה, ב).

י ראה הקלטה מ"ג אייר תש"פ.

יא פיוט "בר יוחאי". נתבאר באריכות בחלקה הראשון של ההתוועדות.

יב בראשית ב, כד.

יג שם ד, א.

יד זהר ח"ב קסז, א. ע"ח שי"א פ"ו (מ"ת). ובכ"מ.

טו משלי יח, כב.

ועתיקא כולא חד"י – הז"א יכול להתחתן, להסתכל כלפי מטה ולהתחבר עם אשתו. הדבר קורה ב'תנאים', ולכן הם המפתח, היסוד והעיקר של הכל – התפנית של החיים.

ה'תנאים' – נקודת התפנית לשליחות

עוד פעם, זהו ביטוי פשוט – למה ה'תנאים' הם עוד יותר מהחתונה? ב'תנאים' יש את התפנית, עכשיו אתה הולך לכיוון חדש – לכן זהו העיקר, "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו" להיות תלוי בהם. שוב, הוא לא עוזב אותם באמת – הוא רק עוזב את התלות בהם על מנת לקבל שליחות. ב'תנאים' צריך לדעת שהולכת להיות כעת מישהי שתלויה בו – ויחד אנחנו הולכים להקים בית חדש, להוליד הרבה ילדים, "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו וגו'".^{כא} אין תפנית יותר גדולה מזו – תפנית של חשיבה.

שוב, כתוב שזהו היחס בין **לג** בעומר לשבועות, בין התנאים לחתונה, ואת הכח לשליחות מקבלים מרשב"י.

כדי להסביר זאת טוב – זהו הנושא העיקרי הערב – צריך להסביר עוד יותר טוב איך רשב"י הצליח להוריד את הגשם, כל הברכות הגשמיות, רק באמצעות דברי תורה, ודווקא על הפסוק "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד". לפני כן נעשה הפסקה ונשיר לכבוד רשב"י.

כ ע"פ זהר ח"ג קמא, א.
כא בראשית א, כח.

לכאורה הוא מפסיד – הוא מפסיד את אבא ואמא! לא, הוא לא מפסיד אותם, חס ושלום – הוא חוזר לשרש שרשו. הכח שלו להסתכל כלפי מטה, תכלית הכוונה – ולא רק כלפי מעלה – הוא מהסבים (לשון סובב, סובב כל עלמין, ולשון סבה, ועד להשראת "סבת כל הסבות" ב"ה, "שכינה ביניהם"^{טז}), שרש-שרשו. כמו שנסביר כעת, זהו הסוד של ל"ג בעומר, "שבת אחים".

הפסוק "שמן ששון מחבךך"^{יז}, ששרים על רשב"י, נדרש בחז"ל^{יח} על אברהם אבינו ביחס לדורות הקודמים לו – ה"חברך" היינו הסבים-רבים, עשרה דורות קודם. אצלנו הדורות הקודמים הם כל הרביים, מהבעל שם טוב והלאה (שכולם שלשלת זהב של נשמה אחת). מה פירוש להתחתן? להפוך מילד – שלומד טוב, אבל הוא ילד של אבא או ילד של אמא בבית – לשליח, כמו שהרבי רוצה שכולנו נהיה שליחים. לשם כך צריך לקבל כח מלמעלה-למעלה, מהשרש של השרש. בלשון הקבלה, החתן-

הז"א צריך לעזוב את פרצופי אבא ואמא שמעליו, ולהגיע ל'סבא' שמעליהם – לכתר עליון. כאשר הכתר מאיר בז"א – ש"ז"א בעתיקא אחיד ותליא"^{יט} ועוד יותר "ז"א

טז סוטה יז, א.
יז תהלים מה, ח.
יח בראשית רבה מט, הובכ"ד (כפי שהתבאר בחלק הראשון של ההתוועדות).
יט זהר ח"ג רצב, א; ע"ח ש"י ג פ"ב.

קבלת כח הנחש

הפסוק "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד" – מסבירים שהאחים הם שני היצרים, ובעצם הם אדם הראשון והנחש. כך כתוב, לא המצאתי... כך היה צריך להיות. "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים" היינו שני היצרים. אחר כך האחים הם קין והבל ואחר כך יעקב ועשו³¹, אבל בהתחלה, עוד לפני קין והבל, היינו אדם הראשון – שאמור להיות יצר הטוב בטהרתו

נוסיף עוד נקודה עמוקה בענין, שקשורה ל"על כן יעזב איש את אביו ואת אמו" ולהורדת גשם-גשמיית לעולם הזה:

כתוב³² שאם יציר כפיו של הקב"ה – "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו"³³ – לא היה חוטא, אם חוה לא היתה מתפתה לנחש אזי הנחש היה הופך להיות לאדם (וחוה) "שמש גדול". כך ראוי היה להיות וכך יהיה לעתיד. מה פירוש "שמש גדול"? שכל הגשמיית תעשה על פיו. הנחש היה גם הגביר, שתומך בכל הישיבות של אדם וכל צאצאיו, ובכלל כל הבני חיי ומוזני היו על פיו (על דרך אליעזר עבד אברהם, "זקן ביתו המושל בכל אשר לו"³⁴). זו נקודה מאד חשובה – כל הברכות של "בני חיי ומוזני"³⁵ היו מגיעות לאדם דרך הנחש אם היה "שמש גדול". אז, כמו שהרמב"ם כותב³⁶ לגבי לעתיד לבוא, שבימות המשיח כל המעדנים מצויים כעפר (לחמו של הנחש) והאדם יהיה פנוי רק להתעצם עם התורה, עם האלקות – לדעת את ה', "כי מלאה הארץ דעה את הוי' כמים לים מכסים"³⁷. כך היה אמור להיות, שהאדם יעסוק בתורה והנחש יפרנס אותו – יעשה את הכל בשבילו. כך אם היינו זוכים. נעבעך, לא זכינו לכך בינתיים – אבל טוב לדעת מה היעד, מה רצון ה' בבריאה.

הפלא הוא שאת כל הענין דורשים³⁸ על

פי מדותיו בטל חרמון שיורד על הררי ציון כי שם ציוה ה' את הברכה חיים עד העולם... דמצינו בגמרא דמס' סנהדרין חבל על שמש גדול שאבד מן העולם שאלמלא נתקלקל נחש כאו"א מישראל היו מזדמנין לו ב' נחשים וכו' [וזה ה' ענין בריאה של יעקב ועשו שעשו ה' מיועד לשמש ליעקב ויהי לו שכר לעה"ב אם ה' ראוי, וז"ש בקידושין דף ל' ע"ב ושמתם סם תם וכו' ופי' הפלאה ז"ל שהס' עצמו נעשה לו חיים כי צריכים אנו לכחו של ס'ם לתאות כח המאכל וקיום המין וכדומה, ובענין זה רגיל אדמו"ר נ"י לפרש הפרשה, שישראל שלחו למלך אדום דהיינו שאמרו למלכו של אדום הס'ם, נעברה נא בארצך תן לנו מארצך מה שאנו צריכין רק להיות עובר בתוך העולם, אבל בדרך המלך נלך לא כרם ולא שדה שאין אנו צריכים במותרות רק מה שצריכין מכחך לעבודת השי"ת], ובאמת עד שלא ה' החטא של העגל אז היה כך שהס'ם נעשה סם חיים שנתבטל היצה"ר והוא ה' משפיע לנו צרכי העה"ז כדי שנוכל לעסוק בתורה, אבל אחר העגל חזר כח הנחש ונעשה יצה"ר ונפרד הס'ם מן הקדושה, וידוע שהשפעת רוח הקודש נקרא שמן ששון כדכתיב תהלי' מ"ה שמן ששון מחברין, וז"ש מה נעים שבת אחים גם יחד דהיינו קודם העגל דאז היה שבת אחים הס'ם ויצר הטוב יחד. וזה שנקרא ריש' דעשו בעטפ' דיצחק, דאז ה' השמן הטוב היורד על ראש אהרן שהוא השפעת רוח קדושה שווה עם השפעת טל חרמון דהיינו השפעת הנחש בעניני העה"ז כמ"ש לעיל שהנחש ה' השמש בעולם וה' אז השפעת שתייהם שווים ולכן כתיב כשמן בטל חרמון שהוא כמו כעס ככהן שהוא כ"ף הדמיון, כי שם צוה ה' את הברכה דהיינו השפעת השמן שמורה על רה"ק ושם ציוה את החיים ע"י השפעת הנחש בענייני העה"ז וקאי תיבות כי שם על תיבות הברכה וחיים, ואם היה נשאר כך ה' עד העולם שלא ה' הפסק ופירוד בין הס'ם ליצה"ט, אבל כשהוטאו ונעשה פירוד בין שתי השפעות ולכן לא קאי השפע עד העולם.

כט כפי שהוסבר גם בשידור באנגלית לכבוד ל"ג בעומר (פורסם בגליון "ואביטה" בה"ב).

כב סנהדרין נט, ב.

כג בראשית א, כו.

כד בראשית כד, ב.

כה מו"ק כה, א; זר ח"א קפא, א; ח"ב ו, א; תקו"ז תקון י (כה, ב).

כו הלכות מלכים פי"ב ה"ה.

כז ישעיה ט, ט.

כח חתם סופר עה"ת פרשת כי תשא. וזה לשונו:

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד על

בראתיו^ל. כתוב בזהר הקדוש^ל שבפסוק הזה טמון הסוד של הורדת הגשם. קודם צריך להבין את ערכי הכינויים כאן, ההקבלות לספירות:

"הרעיפו שמים ממעל" – תפארת מהכתר

"הרעיפו שמים ממעל" – שמים הם תפארת בכל מקום^ל, עיקר הז"א.

הגשם יורד מן השמים, אבל כדי שהשמים ירעיפו- יורידו את הגשם צריך להיות "ממעל" – השמים-התפארת צריכים לעלות עד כתר עליון. הרי תפארת היא "בריח התיכון המבריש מן הקצה אל הקצה"^ל. הזהר אומר ש"ממעל" כאן היינו כתר – "הרעיפו שמים ממעל", התפארת צריכה לעלות לכתר כדי להרעיף משם את הברכה. דרך אגב, משם נלמד

שכנראה כל פעם שכתובה המלה "ממעל" היא כתר^ל, כמו בפסוק הכי מפורסם בחסידות של "ממעל" – "חלק אלוה ממעל"^ל. לכל יהודי יש נפש אלקית שהיא "חלק אלוה ממעל ממש" – "אלוה" הוא שם של חסד, אבל "אלוה ממעל" הוא שרש החסד בכתר עליון, "רב חסד", החסד של הגלגלתא.

לב ישעיה מה, ח.

לג ח"ג כה, ב ואילך.

לד זהר ח"א לא, א. ובכ"מ.

לה ע"פ שמות כו, כח; לו, לג. זח"ג קפו, א. ובכ"מ.

לו הממוצע של כתר ממעל הוא ת, שלמות של כ פעמים כ.

לז איוב לא, ב.

– והנחש, שרש היצר הרע, שרשו בקדושה, מלאך קדוש. השרש של היצר הרע הוא כח, אנרגיה ויכולת לדאוג לכל הגשמיות. כך הוא משמש את האדם – "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד".

בינתיים לא זכינו לפירוש זה של "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד". ובכל זאת, כשמחתנים ומפנים פנים לעולם צריכים פתאום להשתמש בכח של הנחש, של היצר הרע – בפרט לצורך הזיווג וההולדה^ל, תכלית הנישואין, ובכלל כדי לעסוק בעניני הגשמיות, פרנסה וכו', שקודם היו פנויים מהם. את הכח הזה מקבלים מהשרש של היצר הרע, שגבוה עוד יותר משרש היצר הטוב – צריכים לעלות למעלה מטעם ודעת שהשתמשו בהם עד כה, אבא ואמא, ולקבל את כח היצר הרע לעסוק בעניני העולם: "והנה טוב מאד" זה יצר רע,

וכי יצר הרע טוב מאד? אתמהא! אלא שאלולי יצר הרע לא בנה אדם בית ולא נשא אשה ולא הוליד ולא נשא ונתן^ל.

ב. "הרעיפו שמים ממעל"

דברנו על הכח של רשב"י להוריד גשם בדרשת הפסוק "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד". הנביא ישעיהו אומר "הרעיפו שמים ממעל ושחקים יזלו צדק תפתח ארץ ויפרו ישע וצדקה תצמיח יחד אני הוי'

ל יומא ט, ב.

לא בראשית רבה ט, ז.

"ושחקים יזלו צדק" – מנו"ה ליסוד ומלכות

בזהר. יש שהארץ פותחת את פיה לקבל את הגשם מלמעלה (יש מי שאומר^מ שכאשר יש גשם בחדש אייר צריך לפתוח את הפה לקבל את הגשם). כאן לא מדובר על פתיחת הפה של הארץ כלפי מעלה אלא פתיחת הארץ, מלכות דאצילות, כלפי מטה – יש בה פתחים כדי להמשיך את הגשמיים, הגשם הרוחני-האלקי כפי שהוא בעולם האצילות, לעולמות התחתונים ב"ע.

אז מתקיים "וצדקה תצמיח יחד" – צדקה היא גם זכות (כך בתרגום יונתן) וברכה שמצמיחה למטה. לא כתוב, אך אפשר לדרוש שאת ה"יחד" בפסוק שלנו "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד" – ה"יחד" הוא התכל'ס של הפסוק, סוף הפסוק – מצמיחה הצדקה. הפשט ש"תפתח ארץ ויפרו ישע וצדקה תצמיח יחד" היינו ישע וצדקה יחד, אבל הדרוש הוא שה"צדקה תצמיח" את ה"יחד". את האפשרות להיות "יחד" – "יחד שבטי ישראל", "ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל"^מ – מצמיחה ה"צדקה". זהו מאמר מוסגר, שאם רוצים שיהיה "יחד" בינינו (שלום בינינו), "שבת אחים גם יחד", כנראה צריך לתת הרבה צדקה – "וצדקה תצמיח יחד".

יש רמז יפה ב"ושחקים יזלו צדק תפתח ארץ ויפרו ישע וצדקה תצמיח יחד": **צדק**-ישע-**צדקה** ראשי תבות **ציץ**, רומז ל"**ציץ** נזר הקדש"^מ וגם רומז למצות **ציצית**. כשמברכים על הציצית אפשר לכוון שכח ההסתכלות-הציץ שיש בציצית קשור לפסוק הזה. הפסוק חותם "אני הוי' בראתי". יש עוד פסוק בישיעיהו עם "בראתיו" – "כל הנקרא

אחר כתוב "ושחקים יזלו צדק". הזהר מסביר ש"שחקים" הם נצח והוד – השחקים השוחקים מן לצדיקים^ח. נצח והוד הם גם הכליות וגם ה"תרין ביעין" שמבשלים את הזרע, הזרע הוא המן ("והמן כזרע גד"^ט), והם שוחקים מן לצדיקים, לצדיק (היסוד) וגם לצדק (המלכות). עיקר הפירוש של "שבת אחים" הוא נו"ה (כפי שדובר על אחוה^פ) – הם שוחקים מן לצדיקים וגם מורידים את הגשם לארץ.

קודם צריך שהשמים יעלו ל"ממעל", לכתר, ואחר כך – כשהשמים עולים ל"ממעל" – השמים גופא מקבלים כח להרעיף את המטר, הגשם, קודם כל ל"שחקים", שהם ה"תמכין דאורייתא"^{מא}. ה"שחקים" נמצאים למטה מה"שמים", תומכים את השמים (בהם התורה, "תורה מן השמים"), ותפקידם לשחוק מן לצדיקים – "ושחקים יזלו צדק".

הפשט שה"שחקים" מזילים את ה"צדק" מלמעלה, אבל "צדק מלכותא קדישא"^{מב} היא הארץ, לכן מפרשים בזהר שהשחקים מזילים-מורידים את הגשם עד ל"צדק", עד המלכות, הארץ.

עד כאן החלק הראשון של הפסוק, "הרעיפו שמים ממעל ושחקים יזלו צדק".

המשכה מהמלכות לעולמות התחתונים

אחר כך כתוב "תפתח ארץ ויפרו ישע" – הארץ צריכה לפתוח את עצמה, כמפורש

לח ראה גם חגיגה יב, ב ותניא אגה"ק טו.

לט במדבר יא, ז (ועד"ז שמות טז, לא) וראה זהר ח"ג קנה, ב.

מ בחלקה הראשון של ההתוועדות ובשיעורים קודמים.

מא זהר ח"ג נג, ב.

מב הקדמת תקו"ז יז, ב ("פתח אליהו").

מג אמרי פנחס אות רכא.

מד דברים לג, ה.

מה שמות לט, ל.

לפי הקדמה מכתבי האריז"ל^{מח}. נאמר את הנקודה בלי הרבה הסבר של הפרטים, כי התוכן מאד מורכב:

בעולם התהו, כשכל הספירות ירדו – ברמות שונות, באורות ובכלים וכו', כמו שהאריז"ל מפרט – האור של הדעת ירד והכלי של הכתר התפשט והגיע עד החצי העליון של התפארת (אבל לא לחצי התחתון). בשביל שירד גשם, שהבכרה תרד למטה, צריך שהכלי של הכתר יגיע גם לחצי התחתון של התפארת.

איך פועלים זאת? זהו כבר חלק מתהליך התיקון – אור הדעת שנפל צריך לחזור למקומו. הכל תלוי בדעת – דעת היא רשב"מ^ט, לו יש את הכח לתת לנו דעת פנימית באלקות. כשאור הדעת חוזר למקומו הוא מוצא שם את כלי של הכתר – כי כלי הכתר התפשט מהכתר דרך הדעת עד לחצי העליון של התפארת, כנ"ל – והוא מגדיל אותו, נותן כח בכלי הכתר שיתפשט עוד יותר למטה, גם לחצי התחתון של התפארת. ברגע שכלי הכתר מתפשט עד סוף התפארת – התפארת מרעיפה את הגשם לשחקים ומהשחקים לארץ ומהארץ "אני הוי" בראתיו" למטה, לעולמות התחתונים, "ונתתי גשמיכם בעתם" וכו'.^נ שוב, הכל תלוי בכך שאור הדעת יעלה למקומו ויגרום להתפשטות הכלי של הכתר, שיכלול גם את החצי התחתון של התפארת. זהו הסוד בכתבי האריז"ל שמסביר כאן אבא של הרבי.

ובמק"מ. דודק ותבין שכן הוא.

מח ע"ח ש"ט פ"ג (מ"ח).

מט בסידור רשב"י ותלמידיו באידרא – ראה קול ברמה ריש אד"ר ונצוצי זהר לזהר ח"ג קכז, ב – וכפי שהורחב עוד בהתוועדות בחלק שעסק בכוונת קריאת שמע (פורסם ב"ואביטה" בה"ב).

נ ויקרא כו, ד.

בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו^{מו}. כאן כל התהליך של "בראתיו יצרתיו אף עשיתיו" נכלל ב"בראתיו".

עד כאן הפשט, כינויי הערכים – שמים-תפארת, ממעל-כתר, שחקים-נו"ה, צדק-מלכות וכו'.

הסבר הזהר במושגי האריז"ל

אבא של הרבי מסביר את הדברים^{מז},

מו ישעיה מג, ז.

מז לקוטי לוי"צ על זהר ח"ג נט, ב (המאמר בו דרש רשב"י את "הנה מה טוב ומה נעים" והוריד גשם, כאשר לאור דברי הזהר על "הרעיפו" הוא מפרש את הדמויות שבסיפור הצטרפות העולם למטר – עיי"ש) – עמ' רצו ואילך. וזה לשונו: והנה ירידת גשמים הוא מ"ש הרעיפו שמים ממעל ושחקים יזלו צדק תפתח ארץ. ואיתא לעיל דכ"ה ע"ב הפירוש על זה שאימתי הרעיפו שמים דת"ת הוא ממעל דהיינו כשנמשך מעתיקא קדישא בחי' כתר בשמים דת"ת. ומובן שזהו באמצעות הדעת שבין כתר לת"ת כי הרי דעת הוא עומד בין כתר לת"ת בקו האמצעי. [ומצינו עד"ז בתהו שכלי הכתר נתפשטו עד חצי הת"ת, וכשעלה אור הדעת למקומו בכלי הכתר שנתפשטו במקומו, הגדיל את כלי הכתר שיתפשטו עד סוף הת"ת כמ"ש בע"ח שער שבה"כ פ"ג ע"ש. הרי שדעת הוא ממשיך את בחי' כתר לחצי התחתון דת"ת והיינו מה שהרעיפו שמים ממעל הוא ר"ת משה. משה הוא בחי' דעת. ואז יורדים הגשמים מן שמים דת"ת לשחקים דנו"ה ומנו"ה יורדים למל' שזהו ושחקים נו"ה יזלו לצדק דמל'. שצדק מל' הוא בחי' ארץ. והוא מה שהגשמים יורדים משחקים דנו"ה על הארץ, צדק, בחי' מל'. ומובן שמה שהגשמים יורדים מן שמים דת"ת לשחקים דנו"ה הוא מן חצי התחתון דת"ת. שהוא בחי' דת"ת מה שהוא מקור ומשפיע לנו"ה. משא"כ חצי העליון דת"ת הוא בחי' דת"ת הפונה למעלה. ולא מה שהוא משפיע לנו"ה. א"כ מה שכלי הכתר מתפשטים עד חצי ת"ת הוא רק כמו שהמטר נמשך ממעל דכתר בשמים דת"ת, אבל אינו נמשך משמים דת"ת לנו"ה ומהם למל' ואדרבה חצי התחתון דת"ת מתקפל ועולה לנגד חציו העליון דת"ת. א"כ אז המטר המושכה מכתר הוא רק בשמים דת"ת אבל אינו נמשך מן השמים למטה. וכדי שיומשך מן השמים דת"ת, למטה לנו"ה ומהם למל' הוא ע"י דעת דוקא שהוא המגדיל את כלי הכתר שיתפשטו עד סוף הת"ת אז יורד המטר מן שמים דת"ת לנו"ה (שחקים). ואז יורד המטר מן השמים דת"ת לשחקים דנו"ה, והשחקים נו"ה יזלו אותם על הארץ דמל' הנקראת צדק. ע"ש

ראשון הוא מגיע לשחקים, התפארת משפיעה לשחקים והם כבר שוחקים את המן, שמגיע לארץ-לצדק ומהארץ מגיעים הישע והצדקה ל"אני הוי' בראתיו".

הרצון לרדת למטה – ההכנה למתן תורה

אמרנו שכל זה ההקדמה לחתונה – ב'תנאים' עולה האור של הדעת (שנצרך בשביל "והאדם ידע את חוה אשתו"^א) וממשיך את הרצון לחצי התחתון של התפארת, שהחתן-הבחור לא ירצה רק גם בגשמיות – להשפיע לכלה ולבנות בית ומשפחה ולעשות שליחות. ב-**לג** בעומר, מהכח של רשב"י ופנימיות התורה, מקבלים את הרצון ומתכוננים לקראת מתן תורה, "יום חתונתו", בו הקב"ה יורד למטה – "וירד הוי' על הר סיני"^ב – ומוריד את התורה מן השמים לפעול בארץ הגשמית דווקא, עם כל המניעות, הקשיים והיצר הרע שבה.

כך אמר משה^ג – סוד הדעת, בה תלוי כאן הכל – למלאכים שערערו על ירידת התורה מהשמים לארץ וטענו "תנה הודך על השמים"^ד, עד שהתקיים בו "שבת אחים גם יחד" גם עם מלאך המות:

.... כתיב בה אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים אמר להן למצרים ירדתם

להסב את הרצון כלפי מטה

אנחנו מנסים תמיד להבין את סודות האריז"ל בעבודה, בפנימיות, מהו כל הסיפור הזה? הכל קשור לענין בו פתחנו – הסוד של "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו". התפארת היא עיקר הו"א-החתן. כל עוד הכלי של הכתר הגיע רק לחצי העליון של התפארת – פני התפארת כלפי מעלה, כלפי אבא ואמא. המשמעות של התפשטות כלי הכתר גם לחצי התחתון של התפארת היא בדיוק מה שהסברנו קודם – תפנית בהסתכלות של התפארת, אם היא כלפי מעלה או כלפי מטה. וזה תלוי בדעת – לדעת מה באמת תכלית הכוונה של בריאת העולם, שתהיה לו יתברך דירה בתחתונים דווקא.

נאמר זאת עוד קצת לעומק: מהו כתר בכלל? מהו הכלי של הכתר? הכלי של הכתר הוא רצון. סתם כתר הוא רצון, ובפרט הכלי שלו. יחסית, האור של הכתר הוא

תענוג (פנימיות הכתר) והכלי הוא הרצון (חיצוניות הכתר). אם כלי הכתר מתפשט לחצי העליון של התפארת, החצי העליון של השמים, זאת אומרת שהוא רוצה את השמים – הוא אחד שרוצה רוחניות. הוא לא יכול להתפשט יותר, לרצות גם גשמיות. הוא לא רוצה גשמיות, ואם הוא לא רוצה – זה לא יהיה. זהו הווארט הפנימי, סוד התפשטות כלי הכתר גם לחצי התחתון של התפארת – החצי התחתון של כל ספירה וכל פרצוף הוא השפעתם כלפי מטה – היינו שהרצון ירצה דירה בתחתונים, ירצה למטה, לא ירצה למעלה. ברגע שהוא רוצה למטה – דבר

הוא אחד שרוצה
רוחניות. הוא לא
יכול להתפשט
יותר, לרצות גם
גשמיות. הוא לא
רוצה גשמיות, ואם
הוא לא רוצה –
זה לא יהיה

א נא בראשית ד, א.
ב שמות יט, כ.
ג שבת פח, ב ואילך.
ד תהלים ח, ב.

ואת אמך אב ואם יש לכם שוב מה כתיב בה
לא תרצח לא תנאף לא תגנוב קנאה יש ביניכם
יצר הרע יש ביניכם מיד הודו לו... מיד כל אחד
ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר... אף מלאך
המות מסר לו דבר...
לחיים לחיים, בשורות טובות, עם פנים
למטה – לשליחות.

לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם
שוב מה כתיב בה לא יהיה לך אלהים אחרים
בין עמים אתם שריוין שעובדין עבודת גלולים
שוב מה כתיב בה זכור את יום השבת לקדשו
כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכין
שבות שוב מה כתיב בה לא תשא משא ומתן
יש ביניכם שוב מה כתיב בה כבד את אביך

בקיזור – תובנות ונקודות 'עבודה':

- ל"ג בעומר הוא יום ה'תנאים', "שבת אחים", ושבעות הוא יום החתונה, "גם יחד".
- ב'תנאים' מתקיים "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו" – החתן צריך לצאת מתחת סינור הוריו ולפנות לעולם כמשפיע אחראי – וזו התפנית העיקרית הנדרשת כדי להתחתן.
- עזיבת ההורים היא מכח הסבים – המשכה מהכתר שלמעלה מפרצופי אבא ואמא.
- אילו זכינו היה הנחש "שמש גדול" – היצר הרע היה דואג לכל עניני הגשמיות. בחתונה יש לקבל את הכח משרש היצר הרע כדי לפעול במציאות.
- כדי לזכות ל"יחד שבטי ישראל" יש להרבות בצדקה.
- במצות ציצית ניתן להמשיך צדק-ישע-צדקה.
- ההשפעה לעולם תלויה בהמשכת הרצון כלפי מטה – לרצות דירה בתחתונים. כאשר ישנו רצון – ניתן להמשיך את כל השפע עד לגשמיות ממש.
- המשכת הרצון למטה תלויה בדעת – המשכת האלקות בפנימיות.
- סוד מתן תורה הוא מימוש רצון ה' ב"דירה בתחתונים" – הורדת האלקות עד למקום היצר הרע, שבעצמו נעשה אוהב למשה רבינו.

הכנת "בחדש השלישי" לקבלת התורה המשולשת

קיצור מהלך השיעור

בר"ח סיון אשתקד נתן הרב שיעור הכנה למתן תורה, שרק נקודות מעטות ממנו פורסמו בזמנו, וכעת מתפרסם השיעור עצמו. **פרק א** מעמיק בברכת "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות" ומסביר שתורה-שמחה-פנימיות הן תורה-גמ"ח-עבודה. **פרק ב** מפרש את פסוקי ההכנה למתן תורה מר"ח סיון, ומדבר על גילוי האור שגורם לאחדות ישראל הנותנת כח למשה לעלות אל האלקים. **פרק ג** מתבונן בשלשת הצדיקים אליהם מתקשרים בשבועות – משה רבינו, דוד המלך ומורנו הבעל שם טוב – גם הם כנגד תורה, עבודה וגמ"ח. **פרק ד** חותם בהתבוננות מעמיקה בפסוקי "הלא כתבתי לך שלשים במעצות ודעת", מהם לומדים על "תורה משולשת", תוך התבוננות בסדר של שלשום-אתמול-היום בסוד הצלם וכנגד תורה-עבודה-גמ"ח והתבוננות בדרגות של אמת כ"אור המאיר לעצמו" ו"אור המאיר לזולתו".

א. תורה, שמחה ופנימיות קבלת התורה בשמחה ובפנימיות

אנחנו עכשיו עומדים לפני מתן תורה, צריך להתכונן. כולנו יודעים שהברכה המקובלת, המסורתית, של מתן תורה היא – "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות".

על פי פשט, הכוונה היא שדברי התורה שאנחנו לומדים יהיו "שמחים כנתינתם מסיני"^א. אין שמחה יותר מ"פקודי הוי' ישירים משמחי לב"^ב ומברכים שהתורה תהיה מקור השמחה שלנו – שמחת התורה, התורה החדשה של משיח, "תורה חדשה מאתי תצא"^ג. שוב, על פי פשט מברכים שנקבל את

השמחה של התורה עצמה.

כך גם לגבי הפנימיות: מברכים שדברי התורה יכנסו עמוק לתוך הלב שלי ויפעלו את פעולתם. שהתלמוד יהיה על מנת לעשות, לשמור ולקיים, שיצא לפועל, לאור עולם – שמהאור הפנימי יצא הרבה אור ויאיר לזולת. אם כן, הפשט הוא שגם השמחה וגם הפנימיות הולכים על התורה עצמה.

"בחדש השלישי"

אנחנו עומדים כבר בר"ח סיון, והפרשה שנקרא בשבועות מתחילה "בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני"^ד – "ביום הזה" היינו ראש חדש, היום, והדגש כאן הוא על "שלישי", כמאמר חז"ל "ברוך רחמנא דיהב אוריין תליתאי

גרשם ע"י איתאיל גלעדי. לא מוגה. כנס "להפוך את החשך לאור". אור לר"ח סיון ע"ט – כפר חב"ד.
א שה"ש רבה א, נג; מדרש זוטא קהל ז.
ב תהלים יט, ט.
ג ויקרא רבה יג, ג (ע"פ ישעיה נא, ד).

היינו צדקה, קודם נותנים פרוטה לצדקה – או, יותר טוב, מלין לצדקה... – ואחר כך "אחזה פניך" בתפלה^א. "פניך" היינו גם הפנים של ה' וגם בא מהפנים-הפנימיות של האדם, פנים אל פנים. הפנימיות תלויה בתפלה, הדרך בה אנחנו פונים לפנים של הקב"ה – זו הפנימיות שלנו^ב.

אם כן, אנחנו מאחלים לכל אחד שנזכה לקבל את התורה אחרי שתי הכנות, קודם צדקה-שמחה ואחר כך תפלה-פנימיות – אז גם התורה תהיה שמחה וגם תכנס בפנימיות, כמו שאמרנו בהתחלה. בעצם, "תורה עבודה וגמילות חסדים" הם שלשת האבות למפרע – תורה היינו יעקב, תפלה היינו יצחק וגמילות חסדים היא אברהם. אבל יש גם סדר ישר – אברהם הוא צדקה, הוא גומל חסד. אחר כך יצחק הוא עבודה, מקריב עצמו לקרבן, "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך"^ג, ובסוף מגיעים ליעקב, קבלת התורה. שנזכה לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות!

צריך הרבה לנגן – גם מוסיף שמחה, וזו גם תפלה, "ועבד הלוי הוא"^ד, גם שמחה וגם פנימיות.

ב. פסוקי ההכנה למתן תורה בר"ח סיון

אחדות ישראל מכח הגילוי "ביום הזה"

כפי שהזכרנו, פסוק ההכנה הראשון למתן תורה הוא "בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני". בסוף הפסוק הבא כתוב כבר "ויהן שם ישראל נגד ההר", כולם "כאיש אחד בלב אחד" (כפי שמפרש רש"י). אבל קודם מתחיל "בחדש

לעם תליתאי על ידי תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי"^ה (חדש סיון, שכולל את ניסן-אייר-סיון).

לכן מתאים להתבונן מה הדבר הכי חשוב שהוא שלשה? בתחלת פרקי אבות כתוב "על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים"^ו. אם כן, "בחדש השלישי" אינו רק חדש של תורה. אכן, הראשון ב"שלשה דברים" שהעולם עומד עליהם הוא תורה, אבל יש עוד שני דברים שבלעדיהם אין עולם, אין מציאות – עבודה ("עבודה שבלב זו תפלה"^ז) וגמילות חסדים (צדקה).

תורה בשמחה ופנימיות – תורה, גמ"ח ועבודה

אם נחזור לברכה שלנו, שנזכה לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות, יש כאן בעצם שלשה דברים – תורה, שמחה ופנימיות. אין שמחה כשמחה של מצוה, וסתם מצוה בתורה – כמו שכתוב בספר התניא^ח – היא מצות הצדקה, לה שייכת "שמחה של מצוה" סתם. הרמב"ם פוסק^ט הלכה שהשמחה העיקרית של פורים היא מתנות לאביונים, הצדקה של פורים – יותר ממקרא מגלה, התורה של פורים, ויותר גם ממשלוח מנות איש לרעהו. עיקר השמחה הוא צדקה, ואם אני רוצה לקבל את התורה בשמחה אני צריך קודם כל לתת הרבה צדקה.

מהי פנימיות? אמרנו ש"עבודה שבלב" היא תפלה. עיקר פנימיות האדם הוא תפלתו לה'. כתוב "אני בצדק אחזה פניך" – "צדק"

ה שבת פח, א.

ו אבות פ"א מ"ב.

ז תענית ב, א.

ח פל"ז.

ט הלכות מגילה פ"ב הי"ז.

י תהלים יז, טו.

יא ב"ב, א.

יב וראה גם תניא אגה"ק ד, ח ויב.

יג דברים ו, ה.

יד במדבר יח, כג.

לשון חן – שכל יהודי מוצא חן בעיני השני (בחינת "תשאות חן חן לה"^{כא}, "תשאות חן" כמו נשיאת חן^{כב}).

ידוע אצלנו הרמז ב"שמחה ופנימיות" – שני תנאי קבלת התורה, ברכת קבלת התורה – שכאשר מחברים **שמחה** ועוד **פנימיות** מקבלים **אהבת ישראל** (שעולה **אחד-אהבה** פעמים **חכמה**). "ואהבת לרעך כמוך"^{כג} אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה^{כד} הוא חיבור השמחה והפנימיות^{כה}. אמרנו שההכנה למתן תורה היא הצדקה והתפלה, ומתן תורה גופא – עצומו של מתן תורה – היינו "דברים שמחים כנתינתם מסיני" שנכנסים לפנימיות הלב ופועלים את פעולתם, שיהיה "המעשה הוא העיקר"^{כו}. הכל תלוי באהבת ישראל, "ויחן שם ישראל נגד ההר", וה"ויחן" גופא תלוי באור-הגילוי של "בחדש השלישי... ביום הזה באו מדבר סיני" ("נגד ההר", הר לשון בהירות).

עלית משה מכא אחדות ישראל

מהו הפסוק השלישי בפרשת "בחדש

השלישי... ביום הזה".

חז"ל אומרים^{טו} ש"ביום הזה" הוא ראש חודש. לא כתוב בפירוש 'באחד לחדש השלישי', רק "בחדש השלישי... ביום הזה". מאיפה באמת לומדים חז"ל ש"ביום הזה" היינו ראש חודש? מחדש ניסן, בו כתוב "החדש הזה לכם ראש חדשים"^{טז}. הקב"ה הראה למשה את חידוש הלבנה ואמר לו "כזה

ראה וקדש"^{טז}. עיקר נבואת משה רבינו הוא היכולת לומר "זה"^{טז} – "זה הדבר אשר צוה הוי"^{טז} (ומכח כך נזכה כולנו לעתיד ל"זה הוי' קוינו לו"^{טז}). הכל מתחיל מ"החדש הזה" – חידוש הלבנה, כנסת ישראל אחרי העלם, שמגיעים לשיא החשך, הלבנה נעלמת לגמרי – פתאום "יהי אור". המעבר מחשך לאור קורה כל ראש חודש, אבל בפרט בראש חודש סיון, לפני מתן תורה של

"תורה אור". שוב, הפסוק אומר "ביום הזה" – "זה" היינו גילוי.

מוסבר בחסידות שביום ה-מה של ספירת העומר, ראש חודש סיון, כבר נשלם תיקון המדות ולכן "ביום הזה באו מדבר סיני" – כבר מוכנים לקבל את התורה. אז מתקיים "ויחן שם ישראל נגד ההר", "ויחן" בלשון יחיד (חידוש שאין כמותו בשאר החניות), "כאיש אחד בלב אחד". כתוב ש"ויחן" גם

כאשר מחברים שמחה ועוד פנימיות – שני תנאי קבלת התורה – מקבלים אהבת ישראל

כא זכריה ז, ד.

כב "ויחן שם ישראל נגד ההר" ועוד "תשאות חן חן לה" = 2480 = 10 פעמים **אברהם**. "ויחן שם ישראל נגד ההר" ועוד "**את האבן** [= חן] **הראשה תשאות חן חן לה**" = 3450 = 10 פעמים **משה** – יחוד אהבת ישראל, **אברהם**, ומתן תורה, **משה**, והכל פי עשר כנגד עשרת הדברות!

כג ויקרא יט, יח.

כד בראשית רבה כד, I.

כה כאשר מחברים את **השמחה והפנימיות לתורה** מקבלים 1560, 60, **הלכה**, פעמים **הוי'**, סוד "**ד**" אמות של הלכה", רמז לשם בן **ד**, כמבואר בכתבי האריז"ל, והוא היהלום של **טל**, **הוי' אחד**.

כו ע"פ אבות פ"א מ"ז.

טו שבת פו, ב.

טז שמות יב, ב.

יז ר"ה כ, א.

יח ראה רש"י על במדבר ל, ב (ע"פ ספרי מוטות).

יט שמות טז, טז ו-לב; לה, ד; ויקרא ח, ה; ט, ו; יז, ב; במדבר ל, ב; לו, ב.

כ ישעיה כה, ט.

אתם בוראים עולמות"⁷⁷. כל עלית משה אל האלקים היא בזכות "ויוחן שם ישראל נגד ההר", "כאיש אחד בלב אחד".

"ומשה עלה אל האלהים" היינו "תחתונים עלו למעלה" ובהמשך "וירד הוי" על הר סיני"⁷⁸, "עליונים ירדו למטה" – כל בטול הגזרה שעליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה⁷⁹. הכל מתחיל מ"ומשה עלה אל האלהים" שבזכות אהבת ישראל ואחדות ישראל, "ויוחן שם ישראל נגד ההר".

ג. שלשת צדיקי שבועות משה-דוד-ישראל

התבוננו בסמיכות החשובה של "ויוחן שם ישראל נגד ההר. ומשה עלה אל האלהים" וראוי לעשות גם את החשבון: **"ויוחן שם ישראל נגד ההר"** – שחז"ל דורשים "כאיש אחד בלב אחד" – עולה 1222, **תורה-תורה**, תורה שבכתב ותורה שבעל פה שאנו מקבלים בהר סיני. כשמוסיפים עוד 578, **"ומשה עלה אל האלהים"**, מקבלים ביחד 1800 – פעמיים 900, הערך הממוצע, שהוא 30 ברבוע, **ל פעמים ל**. כידוע, זהו סוד ה**לב** היהודי – **ב** אותיות **ל**, הפונות זו אל זו – "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם"⁸⁰, "כאיש אחד בלב אחד". מכאן יוצא כל ההמשך – "כה תאמר וגו'. ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש וגו'", כל הדבור הראשון של ה' למשה עבור בני ישראל.

בענין שבועות המספר הזה הוא שלשת הצדיקים עמם צריכים להזהות ואלהם צריכים להתחבר, כבר מהיום – **משה, דוד, ישראל**. זו גימטריא מפורסמת אצלנו. בהרבה

השלישי", אחרי "ויוחן שם ישראל נגד ההר" המלים הבאות הן "ומשה עלה אל האלהים". סיום הפסוק הוא הדבור הראשון שמשה מקבל כשהוא עולה "אל האלהים" – "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל". קודם נשים דברים רכים לנשים, "כה תאמר לבית יעקב", ואחר כך דברים יותר קשים לגברים, "ותגיד לבני ישראל"⁸¹ – שכר ועונש, אומרים את השכר לנשים ואת העונש לגברים. לנשים מגיע שכר והעונשים מגיעים לגברים שלא מקשיבים לקול נשותיהם... ("כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה"⁸² – שרה בגימטריא **"הלכה למעשה"** וכן **"דין אמת** [לאמתן]).

בכל אופן, אחרי "ויוחן שם ישראל נגד ההר", "כאיש אחד בלב אחד", כתוב "ומשה עלה אל האלהים" – הסמיכות אומרת דרשני. מכאן נבין שזכות משה – וה"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא"⁸³ – לעלות אל האלקים היא מכח אחדות בני ישראל. משה רבינו בלי ישראל הוא לא כלום – "לך רד כי שחת עמך" רד מגדולתך, לא נתתי לך גדולה אלא בשבילם"⁸⁴, משה עולה בזכות בני ישראל, בזכות האחדות של בני ישראל. משה נקרא "איש האלהים"⁸⁵, "מחציו ולמטה 'איש' ומחציו ולמעלה 'אלקים'"⁸⁶, וכשהוא עולה אל האלקים גם חציו התחתון נכלל באלקים – הכל כדי לפעול גם בעם ישראל את התכלית של "אני אמרתי אלהים אתם"⁸⁷, שכולנו נקראים אלקים, "מה אני בורא עולמות אף

כז רש"י עה"פ.

כח בראשית כא, יב.

כט ע"פ תקו"ז תקון סט (ק"ב, א). וראה גם זהר ח"ג רטז, ב.

ל שמות לב, ז.

לא דברים לג, א. ובכ"מ.

לב דברים רבה יא, ד.

לג תהלים פב, ו.

לד מדרש תהלים קטז.

לה שמות יט, כ.

לו שמות רבה יב, ג; תנחומא וארא טו.

לז משלי כז, יט.

שמהללים את הקב"ה תוך כדי עבודת הקרבן – עבודת קירוב כל הכחות לה' יתברך.

בחת"ת הבעש"ט הוא התניא, תורת החסידות, אבל בפשט מהו הבעל שם טוב? גמילות חסדים, חוזר לאברהם אבינו. משה רבינו הוא בחינת יעקב אבינו – כתוב "משה מלגאו יעקב מלבר"^ט. דוד המלך, "נעים זמרות ישראל", הוא בחינת יצחק אבינו – "בנין המלכות מהגבורות"^{טא}. אבל לאיזה אב שייך הבעש"ט? לאברהם אבינו. מה היסוד של הבעש"ט? קודם עושים ליהודי טובה בגשמיות, נותנים לו לאכול, עוזרים לו, משקמים אותו – ואחר כך עושים לו טובה ברוחניות. זהו גם סדר התפתחות החסידות – קודם הבעל שם טוב ואחר כך אדמו"ר הזקן, חב"ד. אדמו"ר הזקן הוא הטובה ברוחניות, אבל היא באה אחרי טובה בגשמיות. טובה בגשמיות היא לא סתם לתת פרוטה לצדקה, אלא צדקה שבתוכה יש את כל תורת החסידות.

צדקה שכוללת את כל החסידות

הבעש"ט הוא צדקה, ואיך אני יודע שבתוך הצדקה של הבעש"ט יש את כל תורת החסידות, את כל העומק של התניא ומאמרי אדה"ז ורבי אייזיק ורבי הלל? הכל הכל נמצא בפרוטה לצדקה של הבעש"ט, הצדקה, השמחה של מצוה שדברנו עליה. יודעים זאת מספר התניא גופא, שבו כל אגרת הקדש

שיחות הרבי^{יח} מסביר שבחג שבועות עלינו להתחבר לשלשה צדיקים – משה רבינו, נותן התורה; דוד המלך, שמת בעצרת וגם נולד בעצרת; וישראל בעל שם טוב, ששבועות הוא גם יום ההילולא שלו. הרבי מקביל אותם לסוד חת"ת – החומש שייך למשה רבינו, התהלים לדוד המלך "נעים זמרות ישראל"^ט, ותניא-חסידות היא תורת הבעש"ט.

שלשת הצדיקים –

תורה, עבודה וגמילות חסדים

לאור הפתיחה שלנו היום, מתאים להקביל את שלשת צדיקי שבועות כנגד שלשת עמודי העולם – תורה, עבודה וגמילות חסדים. זו הקבלה פשוטה, דבר אמת לאמתו. יש כאן רמז של חז"ל, ברוח הקדש, לסדר שלשת העמודים האלה. כפי שהזכרנו, לפי סדר האבות מונים למפרע – יעקב-תורה, יצחק-עבודה ואברהם-גמ"ח – אבל בדורות הבאים הגילוי הוא הפוך ("חותם המתהפך"): קודם בא משה רבינו ונותן את התורה – הוא עמוד התורה.

אחר כך בא דוד המלך,

"נעים זמרות ישראל", כנגד העבודה. את כל התהלים – שכל יהודי אומר תהלים תמיד, זהו השיח שלו – הוא כתב במיוחד כדי שיאמרו אותם בבית המקדש, עם הקרבנות, בשעת העבודה. בעצם, כל מי שאומר ספר תהלים שם את עצמו בבית המקדש יחד עם הלויים

כל מי שאומר
ספר תהלים שם
את עצמו בבית
המקדש יחד עם
הלויים שמהללים
את הקב"ה תוך
כדי עבודת הקרבן
– עבודת קירוב כל
הכחות לה' יתברך

מ ע"פ תקו"ז תקון יג (כט, א).

מא ע"ח שכ"ה (דרושי הצלם) דרוש ב; של"ד (תיקון הנוקבא); טעמי המצות פרשת בהעלתך; סדור עם דא"ח ד"ה "ברוך מרחם על הארץ".

לח ראה לקו"ש ח"ח שיחה ב' לחה"ש (עמ' 35). ובכ"מ.

לט שמואל-ב כג, א.

למפרע, כמו שקראנו לפני שבוע בתורה "וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר"^{מב}. כל אחד יותר מהשני, כמו שמסביר רש"י, עד שמגיעים לאברהם – "האדם הגדול בענקים"^{מד}, הגדול במענקים, מעניק עד אין סוף, גשמיות שכוללת את הרוחניות, את התורה החדשה. לחיים לחיים, שנזכה להיות מחוברים לשלשתם – משה רבינו, דוד המלך "נעים זמרות ישראל", ומורנו ישראל בעל שם טוב.

ראינו **שמשה-דוד-ישראל** עולים 900, אבל כעת נחבר את השמות עם הכינויים שלהם: **משה רבינו דוד המלך ישראל בעל שם טוב** עולים 1722, היהלום של 41 (יה הוי' – "בטחו בהוי' עדי עד כי ביה הוי' צור עולמים") בגימטריא **בית המקדש בית המקדש**, סוד בית המקדש השלישי והמשולש שכולל בעצמו את שני בתי המקדש הקודמים לו (שבכל אחד יש מעלה, כנודע), כמבואר בשיחות הרבי.

אומרים ושרים "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך". על פי פשט, בית המקדש הוא מקום של עבודה. סימן שרק כאשר יש לנו "עבודה שבלב זו תפלה"^{מה} אפשר להגיע ל"תן חלקנו בתורתך", מתן תורה, קבלת התורה. בשביל בית המקדש צריך צדקה, כפשט התורה – שקודם צריך נדבה, שכולם יתנדבו מעל ומעבר; אחר כך עשו משכן, מקום של עבודה; אמנם מתן תורה היה לפני פרשת תרומה, אבל התכלית – "ותן חלקנו בתורתך", שכל אחד ואחד מאתנו יכיר ויקבל את חלקו בתורה – מגיעה אחרי הצדקה ואחרי עבודת התפלה, שבזכותן כל אחד זוכה לקבל את החלק שלו בתורה.

(שמבחינה מסוימת היא רוב הספר) מוקדשת למצות הצדקה – צדקה בכלל וצדקת ארץ ישראל בפרט.

מהי צדקת ארץ ישראל? אז היתה זו הצדקה להחזיק את הישוב החסידי – רבי מענדלע ויטבסקר וכל החסידים שבאו אתו ואחריו במסירות נפש. למה להחזיק אותם? כדי שיתפללו על הגאולה וילמדו תורה חדשה. מי היו החסידים שעלו עם רבי מענדלע ויטבסקר ובהמשך? יהודים משיחיים לגמרי, שבאו לארץ בתנאים של אז. אם כן, צדקת ארץ ישראל – הצדקה של ספר התניא, תכלית הצדקה של הבעש"ט – היא צדקה בשביל להביא את המשיח. זו הצדקה העיקרית, שבזכותה יבוא ויתגלה מלך המשיח תיכף ומיד ממש. זהו גם סוג הצדקה שאנחנו מדברים עליו – צדקה בשביל להחזיק ולעודד עוד ועוד אנשים, ואנשים שקשורים לארץ, להביא את הגאולה. בידי מי מפתח הגאולה? בידינו. שוב, לשם כך צריך הרבה צדקה.

אם כן, שוב, הצדקה של הבעל שם טוב היא צדקה שבתוך הכסף יש את כל הכיסופין – "ארבע מאות שקל כסף"^{מב} של אברהם אבינו – כיסופים לגאולה ומשיח, ובתוך הכיסופים יש את התורה החדשה של משיח. התורה החדשה נמצאת בתוך הכיסופים לארץ, כיסופים לגאולה, "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך", חלק בתורת הגאולה, החלק ששייך לכל אחד ולכל אחת בפרט.

בית המקדש וקבלת התורה

עד כאן הקבלה, על פי פשט, של שלשת צדיקי חג שבועות – משה רבינו, דוד המלך וישראל בעל שם טוב – לשלשת העמודים שהעולם עומד עליהם, שהם כנגד האבות

מג ויקרא כו, מב.
מד יהושע יד, טו.
מה תענית ב, א.

ד. "הלא כתבתי לך שלישים" פסוקי התורה המשולשת

שלשום במעצות ודעת" – כך שבקושי אפשר להבין שהכוונה "שלישים".

גם "שלשום" הוא לשון שלש – שלשה ימים אחורה, היום-אתמול-שלשום. כנראה יש בתורה משהו של "שלשום". אם התורה היא שלשום, מה הם אתמול והיום? בהקבלה לשלשת עמודי העולם, בהם פתחנו את השיעור, כנראה שאתמול היינו התפלה והיום החסד.

מתי יבוא משיח? "היום"^{מט}, "היום" אם בקלו תשמעו". מהו הקול? הקול של המשיח, שבעצם הוא הקול של הבעש"ט, של רבי ישראל בעל שם טוב – קול הצדקה, התורה החדשה שכלולה בתוך מצות הצדקה כנ"ל. כמו שאדמו"ר הזקן כתב לפני הסתלקותו^{נא}, משיח יבוא בזכות חסד – ואפילו חסד שאינו של אמת. חסד בלי כוונות.

"אתמול" היינו עבודת המקדש, כאשר כל בית כנסת בעם ישראל הוא מקדש מעט, שם באים יהודים להתפלל.

שוב, ה"שלשום" שלנו היינו התורה שלנו – "אוריין תליתאי", "כתבתי לך שלשום". ה"אתמול" שלנו הוא העבודה שלנו, אבל היום שלנו – "היום לעשותם"^{נב} ומחר לקבל שכרם"^{נג} – הוא הצדקה שלנו. זו התבוננות יפהפיה.

סוד הצלם

למה עוד בקבלה אפשר להקביל את אתמול-היום-שלשום? כנראה שזהו סוד

מט סנהדרין צח, א.

נ תהלים צה, ז.

נא ראה שיחת מוצאי ש"פ שמות אור לכ"ד טבת תשכ"ג סעיף ד.

נב דברים ז, יא.

נג עירובין כב, א.

מאיפה חז"ל לומדים שהתורה משולשת, ניתנת לעם משולש, כהנים-לויים-ישראל, ובחדש משולש, סיון? מפסוק במשלי – "הלא כתבתי לך שלישים במעצות ודעת"^{מט}. כתוב שם ש"כתבתי לך שלישים" ורש"י מסביר ש"שלישים" היינו תורה-נביאים-כתובים, תורה משולשת.

הפסוק הבא – המשך ישיר, כפי שמסבירים חז"ל – הוא "להודיעך קשט אמרי אמת להשיב אמרים אמתי לשלחך". הולך על התורה, "אין אמת אלא תורה"^{מז}, ולא סתם אמת אלא "קשט אמרי אמת" ואחר כך "אמרים אמת". הגר"א בפירושו למשלי אומר שבביטוי "אמרי אמת" דווקא "אמרי" היינו הנ"ך ו"אמת" התורה. אפשר גם לפרש ש"אמרי" היינו התורה שבעל פה, שקודמת ל"אמת" של כללות התורה שבכתב, אבל היות שיוצא מ"שלישים" הגר"א פרש שהיינו נ"ך ותורה, "משה אמת ותורתו אמת"^{מח}.

יש שם עוד מלה חשובה, עוד מלה נרדפת לאמת של התורה – "קשט", לשון קישוט, "קשט אמרי אמת... להשיב אמרים אמת לשלחך". צריכים להתבונן בשני הפסוקים האלה.

שלשום-אתמול-היום – תורה-עבודה-גמ"ח

התופעה הראשונה המיוחדת, שאומרת "דרשני", היא תופעת כתיב וקרי בפסוק, דווקא במלת המפתח "שלישים" – לא כתוב "שלישים" אלא "שלשום", "הלא כתבתי לך

מז משלי כב, כ.

מז ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח; הקדמת איכה רבה פסקה ב; פסיקתא דרב כהנא פסקא טו אות ה.

מח בב"ב עד, א.

הצלם^ט, "חביב אדם שנברא בצלם"^{נה}:

האור הפנימי, ה-צ של הצלם – הוא מה שמתרחש עכשיו, "היום", ו"היום לעשותם" היינו החסד. איך יודעים שזהו ה-צ, האור הפנימי, של הצלם בו נברא האדם? ה-צ היא הצדיק, וצדיק – בפשט – הוא מי שעושה צדקה, ולא מי שלומד תורה או מתפלל. להיות צדיק – "ועמך כלם צדיקים"^{נב}, ובזכות כך "לעולם יירשו ארץ" – היינו לתת צדקה.

ה-ל של הצלם היא עבודת התפלה. ל היא לשון 'אָל...' – "נשא לבבנו אֶל כפים אֶל אֵל בשמים"^{נז}. ה-ל של הצלם היא המקיף הקרוב, החיה שבנפש – "נפש חיה"^{נח} היא "רוח ממללא" ודיבורי האדם ה"מדבר" הם התפלות^{נט}, התחנונים, "תחנונים ידבר רש"^ס (שנדרש על תחנת משה רבינו להכנס לארץ ישראל^{סא}). המקיף הקרוב הוא ה"אתמול", גם על פי פשט – אני עכשיו נמצא ברגע ההווה והאתמול הוא הזכרון המקיף עלי. הרבה פעמים יש דברים טובים באתמול, מתגעגעים לאתמול, כמו יהודי שיתגעגע לחיי השטייטל שהיו, ואני גם מתפלל ומאחל לעצמי "חדש ימינו כקדם"^{סב}. זהו אתמול, לא היום, אבל האתמול הזה מקיף את היום.

לפעמים הסברנו שה-צ הוא הוה, ה-ל של הצלם הוא המקיף הקרוב של האתמול, וה-ם הסתומה של הצלם, היחידה שבנפש,

היא דווקא העתיד. אבל כאן דורשים לכאורה אחרת (אף שתיכף נראה שהיינו-הך) – שהמקיף הרחוק, ה-ם של הצלם, שגם רומז ל-מ ימים של מתן תורה, הוא ה"שלשום", "הלא כתבתי לך שלשום-שלישים", ומשם באה ה"אוריאן תליתאי".

שוב, המקיף הרחוק הוא היחידה שבנפש, שכלל הוא נעלם לגמרי. ה-ל, המקיף הקרוב, הוא "נוגע ואינו נוגע", "מטי ולא מטי" – כל פעם הוא מתגלה בנפש, יורד ועולה, וזו עבודת התפלה. אבל יש תורה – התורה במקור – שהיא "שלשום", מקיף רחוק. דווקא המקיף הרחוק עתיד להתגלות בעתיד – זהו העתיד האמתי. השלשום הוא העתיד האמתי, התורה החדשה שיגלה משיח. כך, יש רק פעם אחת ׀ סתומה באמצע מלה בתנ"ך – "לסרבה המשרה ולשלום אין קץ"^{סג}, פסוק של משיח. כתוב שהמשיח יסגור את הרוח הצפונית^{סד}, בחינת צפון, "ואת הצפוני ארחיק מעליכם"^{סה} – סוגר מפני "מצפון תפתח הרעה"^{סו}, אין יותר רע, "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ"^{סז}. בעצם, המשיח לוקח זאת מ"שלשום", מהתורה הקדומה שלפני הבריאה, "אלפים שנה קדמה תורה לעולם"^{סח}. זו התורה המשולשת – אוריאן תליתאי לעם תליתאי בירחא תליתאי על ידי תלתא, משה אהרן ומרים, שלשת האחים.

עד כאן דרוש על המלה "שלשום", ממנה לומדים שהתורה משולשת – "הלא כתבתי לך שלשום". יש גם גימטריא יפה: **שלשום** (הכתיב) עולה **הוי'** ברבוע (כמו ה-ם סתומה

נד ראה – באופן אחר – בשיעור מוצאי א' אייר תש"פ (נדפס ב"ואביטה" אחו"ק תש"פ).

נה אבות פ"ג מי"ד.

נו ישעיה ס, כא.

נז איכה ג, מא.

נח בראשית ב, ז ובת"א שם.

נט ראה גם תום ודעת עמ' של ואילך והטבע היהודי עמ' קא-קב.

ס משלי יח, כג.

סא דברים רבה ב, ד.

סב איכה ה, כא.

סג ישעיה ט, ו.

סד ראה מגלה עמוקות (ואתחנן) אופן קסו. ראה אותיות לשון

הקדש אות ב.

סה יואל ב, כ.

סו ירמיה א, יד.

סז זכריה יג, ב.

סח ויקרא רבה יט, א; מדרש תהלים צ; מדרש שמואל פ"ה.

ליפי של המלכות, התפארת שבמלכות, שספרנו היום. התפארת של המלכות היא כבר התכל'ס. התפארת היא שכל כנסת ישראל, שהיא המלכות, כולנו יחד.

משולש הכליות והדעת

כל זה יצא לנו מהפסוק הראשון הנ"ל – "הלא כתבתי לך שלישים [שלשום] במעצות ודעת"^{טז}. "מעצות" הן "כליות יועצות"^{טז}, נצח והוד, "ודעת". יש משולש – למדנו בענין תורה ורפואה – בין מערכת העצבים בדעת, למערכת ההורמונים בנצח ומערכת החיסון בהוד. כידוע היום, שלש המערכות האלה יוצרות משולש. היינו "מועצות ודעת" וגם "שלישים" – משולש של התורה, שהיא דעת ושתי הכליות היועצות. "במעצות", מיעוט רבים שנים, נצח והוד, ודעת^{טז}.

"קשט אמרי אמת" – לעצמו; "אמרים אמת" – לזולתו

נעבור לפסוק הבא: "להודיעך קשט אמרי אמת". ריש לקיש, האמורא של ארץ ישראל, שאנחנו מאד מחבבים^{יז} – דמות קשורה למשיח וגאולה – אומר לפי פסוק בנבואת צפניה^{יח}: "התקוששו וקושו [הגוי לא

של הצלם, רבוע), הוי' פעמים הוי' (סוד שני שמות הוי' שלפני התגלות יג מדות הרחמים – "הוי' אל רחום וחנן וגו'^{טט}).

יום ה"ונחנו מה"

אם כבר הזכרנו את מדות הרחמים, כתוב שחדשי השנה הם כנגד מדות הרחמים^י. אם כן, חדש סיון הוא כנגד "וחנון"^{יא} – ניסן הוא "א-ל", אייר הוא "רחום" ואנחנו כבר ב"וחנון". "וחנון" – "תחנונים ידבר רש", שהזכרנו – צירוף "ונחנו", כמאמר משה רבינו "ונחנו מה"^{יב}. היום הוא יום ה-מה של ספירת העומר כנ"ל.

בכלל, התיקון של ראש חדש סיון הוא להגיע ל"ונחנו מה" – "ונחנו" לשון רבים, חסר א כדי שיהיה חן, סימטריא, נקרא ישר והפוך אותו דבר, "ונחנו". על מי משה אומר "ונחנו"? על פי פשט אומר על עצמו ועל אהרן, שני האחים, "ונחנו מה כי תלינו עלינו". עם ישראל מתלוננים ומשה אומר "ונחנו מה". אבל יותר לעומק – מה שקשור אלינו ביום ה-מה, היום של "ויחן שם ישראל נגד ההר", שעם ישראל מתאחד, ומגיעים לא רק לאהבת ישראל אלא לאחדות ישראל, "כאיש אחד בלב אחד" – משה רבינו, שהוא נשמה כללית, אומר "ונחנו" ומתכוון לכל עם ישראל. בפשט יש ב"כי תלינו עלינו" פירוד. אבל בעומק, "ונחנו" כולנו, כל נשמות עם ישראל, החל מנשמת משה רבינו, "מה".

זהו גילוי של היום הזה, ר"ח סיון – יום הששים מר"ח ניסן, אבל יום ה-מה של ספירת העומר. כמו שאמרנו קודם, כתוב בחסידות שביום הזה כבר נתקנו כל המדות, שמגיעים

עג "שלשום במעצות ודעת" – כמו שכתוב בפסוק הראשון – עולה מב ברבוע, ד"פ אמת. אמת היא 21 ברבוע (סוד "אהיה אשר אהיה"). "כתבתי לך", שתי המלים הקודמות, שזה אמת-אמת, חצי "שלשום במעצות ודעת", "שלם וחצי"! יש כבר שש פעמים אמת, ששת צירופי אמת. שוב, "כתבתי לך" עולה אמת-אמת, "שלשום במעצות ודעת" עוד ד"פ אמת, והפסוק הבא הוא "קשט אמרי אמת... אמרים אמת". עד ברכות סא, א. וראה תקו"ז תקון מח (פה, א); תניא, אגה"ק טו.

עה דעת נצח הוד = 7,637, 637 ברבוע פעמים 13 = "יראת הוי'" שהוא הוי'-תורה, ד"כולא חד".
עו ראה באריכות שיעור כ"א טבת ע"א ושיעורי אדר-ניסן ע"ד (ועוד).
עז ב, א.

סט שמות לד, ו.

ע ראה סוד הוי' ליראיו עמ' קי בהערה (בהתאמה להקבלה המבוארת בארוכה במבחר שיעורי התבוננות חלקים ט-י).

עא שמות לד, ו.

עב שמות טז, ז-ח.

עצמך" תחלה, שתהיה אמת של תורה 'דורך-און-דורך', יהודי צריך להיות אמת של תורה בתוך-תוכו, ואז יכול "להשיב אמרים אמת לשלחך". זהו ממש פסוק מובהק של "אור המאיר לעצמו", תיקון עצמי, כשהתכל'ס היא לתקן את הזולת, להאיר לו מאור התורה.

יחוד התורה והמצוה

יש כאן עוד גימטריא יפה: יש שני לשונות בפסוק – "קשט אמרי אמת" ו"אמרים אמת". בסמיכות כתוב "אמרי אמת", אבל "אמרים אמת" משמע קצת פחות (ה-ם סופית של "אמרים" מפסיקה קצת בין "אמרי" ל"אמת"). אם השרש **אמר** הולך על התורה שבעל פה, שמוסבר אצלנו^פ ששרשה היה כבר אצל האבות, לפני מתן תורה שבכתב – אז בתחלה ב"קשט אמרי אמת" ה"אמרי אמת" סמוך לגמרי, ואחר כך ב"אמרים אמת" ה"אמרים" כבר קובעים ברכה לעצמם, אף שעדיין מחובר. **"קשט אמרי אמת"** ועוד **"אמרים אמת"** עולה 1833, ששוה ג"פ **תורה**, תורה משולשת. זו גימטריא יפהפיה, **תורה-תורה-תורה**.

תורה היא **אהבה** פעמים **בטול**. בתורה אור על הפסוק של היום – "בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה בא מדבר סיני" – מסביר אדמו"ר הזקן ש"יום" הוא אהבה, אהבה של אברהם אבינו, הראשון שבכלות נפשו נעשה מרכבה לקב"ה, וה"זה", היכולת להצביע ולומר "זה אלי ואנוהו"^פ, בחינת משה, הוא בחינת בטול. הוא כותב בטוי מאד יפה, ש"ביום הזה", ההכנה למתן תורה, היינו "אהבה בבטול". לא אהבה בבחינת 'יש מי שאוהב' אלא אהבה בבטול. כנראה שהוא רומז לגימטריא הזו – **אהבה** פעמים

נכסף^ע] – "קשט עצמך ואחר כך קשט אחרים"^ט. קודם אדם צריך לתקן את עצמו ואחר כך לתקן אחרים^פ. קודם תקבל את אור התורה – שלמדנו קודם – שיהיה "אור המאיר לעצמו", על מנת שתוכל להשפיעו החוצה, "אור המאיר לזולתו"^פ. זו האמת של התורה – "קשט אמרי אמת". גם לשון קישוט, "קשט עצמך", וגם אמת – כרמזו הידוע ש-**ישראל** (גם שם הבעש"ט) עולה **אמת** ועוד **יפי**. המלה של אמת ויפי יחד היא קשט – זו ממש מלה ששייכת לישראל, השם שלנו, של העם שלנו, של כל יהודי, "ועמך כלם צדיקים".

מענין שבפסוק כתוב קודם "קשט אמרי אמת" ואחר כך "להשיב אמרים אמת" – כאילו חוזר על עצמו, אבל בלי המלה "קשט". מה פירוש "להשיב אמרים אמת לשלחך"? מה שאמרנו כעת – כל המפרשים אומרים שהיינו היכולת להשיב תשובה לשולחך-שואלך. מישהו שולח לך שאלה לרב, הוא "שלחך", ו"להשיב אמרים אמת לשלחך" היינו שתוכל להורות לו הוראה, הלכה, "הליכות עולם לו"^פ, "אור המאיר לזולתו". אבל קודם צריך "להודיעך" קשט דברי אמת – "להודיעך" ממשיך את "מועצות ודעת" – והיינו "קשט

עח כל הפסוק, "התקוששו וקושו הגוי לא נכסף", ששש ועוד ששש בגימטריא, הכל שש של התקוששו, פעמים ש של קוש = 1800 הנ"ל – "ויוחן שם ישראל נגד ההר. ומשה עלה אל האלהים". רק "התקוששו וקושו" = "אשת חיל עטרת בעלה", היא מקשטת את בעלה כדי שיוכל לקשט אחרים.

עט לשון הגמרא: "התקוששו וקושו ואמר ריש לקיש קשט עצמך ואחר כך קשט אחרים" = 4296 = זה, סימן האותיות של "התקוששו וקושו", פעמים משיח!

פ "התקוששו וקושו הגוי לא נכסף" ועוד "קשט עצמך ואחר כך קשט אחרים" = 3364 = חן ברבוע – "תשאות חן [פעמים] חן לה" כנ"ל.

פא מושגים שנתבאר (בעיקר) בכתבי אדמו"ר האמצעי והרה"צ ר' הלל מפאריטש. ראה פלח הרמון וירא נח, ג ועוד. וראה המשך תער"ב ד"ה "נשא את ראש" תרד"ע (עמ' תצ); שיעורים בסוד ה' ח"ג פ"ו.

פב חבוקוק ג,.

פג ראה גם מודעות טבעית עמ' פט.

פד שמות טו, ב.

בתוך הגוף. כמו שהיה אצל אברהם אבינו, לפני מתן תורה, שנעשה מרכבה – של אהבה ובטול, שהם כלות הנפש – כפי שמסביר שם. **כלות הנפש** עולה "נעשה ונשמע"¹⁹, צריך להתכונן למתן תורה ולומר "נעשה ונשמע" עד "כלות הנפש" (שוה גם **יציאת מצרים**, כלות הנפש לצאת ממצר וגבול הגוף, ושוה גם **ע פנים לתורה** שמקבלים בשבועות). כמובן, לא מדובר בכלות הנפש של נדב ואביהוא, "רצוא" בלי "שוב", אלא כלות הנפש עם "שוב", "שוב לאחד"²⁰, שמוצאים את ה"אחד" בתורה ומצוות למטה, "לעשות לו יתברך דירה בתחתונים".

בכל אופן, **"ואתם בני יעקב לא כליתם"** עולה בדיוק **"ויחן שם ישראל נגד ההר"**, **תורה-תורה**, כנ"ל, כנגד התורה שבכתב והתורה שבעל פה, פירוש אחד של "קשט אמרי אמת... אמרים אמת". מה הקשר? כדי שנזכה להיות מרכבה באהבה ובטול, בכלות הנפש, עלינו להתאחד היום. דווקא ה"ויחן שם ישראל נגד ההר" שוה **"ואתם בני יעקב לא כליתם"** בתמיהה, ואדמו"ר הזקן אומר שבזכות התורה כן אפשר להגיע להיות מרכבה, בכלות הנפש, וזכות התורה היא על ידי אהבת ישראל ואחדות ישראל.

ברכת סיום

לחיים לחיים, שנזכה לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות, ושיהיה שפע של "בני חיי ומזוני ריחי" כפשוטו, כמו שהרבי אומר, לכל אחד ואחד. כתוב שלפני מתן תורה כולם נתרפאו, שלא היה אף חולה בעם ישראל – כולם צריכים להיות בריאים וחזקים לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות.

פז שמות כד, ז.

פח תניא פ"ג (ע"פ ספר יצירה פ"א מ"ח).

בטול עולה **תורה**. קשט, כל התורה כולה היא "אהבה בבטול" – זהו ביטוי שלו במאמר הזה. תכלית התורה היא **מצוה**, שעולה ג פעמים **בטול**. ממילא, אותו מספר – 1833 – הוא **אהבה פעמים מצוה**. ג פעמים **תורה** עולה יג פעמים **מצוה**. התורה והמצוה נפגשות דווקא במספר הזה – המספר הראשון שהוא גם כפולת **תורה** וגם כפולת **מצוה**, יחודן, ששוה **"קשט אמרי אמת... אמרים אמת"**.

עד כאן התבוננות יפה מה אנחנו הולכים לקבל במתן תורה – "קשט אמרי אמת", "אמרים אמת", "שלשום" ו"מועצות ודעת".

"ואתם בני יעקב לא כליתם"

נסיים בעוד נקודת התבוננות קשורה לכל הנ"ל במאמר שהזכרנו – "בחדש השלישי" בתורה אור. המאמר נסוב על הפסוק "אני הוי' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם"²¹ – צריך להתבונן ש"אני הוי' לא שניתי", "אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם"²² בלי שינוי כלל, "לא שניתי".

את החצי השני של הפסוק, "ואתם בני יעקב לא כליתם", הוא מפרש בלשון תמיהה – אני מתמיה עליכם, איך יתכן שכל יהודי מסוגל להתבונן ב"אני הוי' לא שניתי" ואף על פי כן אינכם מגיעים לכלות הנפש, "ואתם בני יעקב לא כליתם"?! התירוץ הוא כי אדם מלוכב בתוך גוף המסתיר על האלקות. העצה היא מתן תורה, המאפשר להוריד ולבטל את ההעלם וההסתר של הגוף, ואז אפשר להגיע לכלות הנפש תוך כדי ההתבוננות של "אני הוי' לא שניתי". בזכות מתן תורה אפשר לזכות להגיע לכלות הנפש, על אף התלבשות הנשמה

פה מלאכי ג, י.

פו ילקו"ש דברים רמז תתלו (וראה תדבא"ר פכ"א).

החן של שרש הנשמה

שפת אמת במדבר

וקדושה לעמך נתת" – מנוחת שבת היא תחושת ההגעה אל היעד כשזוכים לקדושה ולגילוי הנשמה היתרה (גילוי משרש הנשמה). החטא העיקרי הגורם לסילוק הנשמה הוא הכעס^ט – עבירה לשון עברה וכעס^ט – וידועה הוראת הבעל שם טוב לבעל התולדות שביום שהוא כועס אל לו לחדש חידושי תורה. החידושים צריכים לנבוע משרש הנשמה דווקא. לאידך, כשהאדם זוכה למנוחה על ידי קדושה הוא מגלה את השרש והחן המיוחדים לו – **מנוחה קדושה** בגימטריא חן במילוי (**חית נון**), בסוד "ונח [בחנית מנוחת שבת קדש]" מצא חן^{יב}.

החיבור נושא החן הזה הוא גם ההכנה ל"זמן מתן תורתנו" – "ויוחן שם ישראל נגד ההר"^{יג}, "כאיש אחד בלב אחד"^{יד}. גילוי המנוחה והקדושה הוא בשבת, ואכן בתורה הבאה מסביר השפ"א כי השבת שלפני שבועות (שבת במדבר, עפ"י רוב) היא ההכנה למתן תורה ולחנית ישראל כנגד ההר ("נתן לנו את השבת וקרבתנו לפני ה' סיני ונתן לנו את התורה"^{טו}), כשם ששבת היא הכנה לברית מילה אצל כל ילד^{טז} (**תורה** ע"ה בגימטריא **ברית**). כך הוא מסביר את דברי חז"ל בפרשתנו^{יז} שהתורה נתנה בשלושה דברים –

חומש הפקודים פותח בחבתן-פקידתן^א של "ישראל קנין אחד"^ב, והמדרש מרחיב בכך בכמה גווניו. השפ"א^ג מביא שני ביטויי חבה הנדמים כהפוכים – "אמר הקב"ה לישראל לא חיבבתי בריה יתרה מכם לכך נתתי לכם תלוי ראש [גדולה ונשיאת ראש] ודמיתי אתכם לי, שכשם שיש לי תלוי ראש על כל באי עולם... כך לכם עשיתי להיות לכם תלוי ראש"^ד ו"כשם שהתינוקת הזו כשהיא קטנה והיא חוטאה על אבותיה אין אבותיה מתערעמין עליה, למה שהיא קטנה, כך הם ישראל כשהם חוטאים אין הקב"ה מעלה עליהם"^ה – הראשון מתאר את גדלות ישראל והשני את קטנותם. הוא מסביר כי אלה שני רבדים בנשמות ישראל, שהן "סתים וגליא"^ו – למטה אנו בקטנות, ואין ראוי להקפיד על חטאינו, ובשרש הנשמה אנו בגדלות ואין בנו חטא כלל (ולכן אף שלמטה "גולה וסורה" בכל זאת "דמתה לתמר", שהרי בשרשה "חבוקה ודבוקה בכ" תמיד").

הוא מסביר כי האדם, הכוסף להדבק בשרשו, נע על ציר הפירוד והחיבור בין שרשו לקיומו שלמטה: כשהוא חוטא נשמתו מסתלקת ממנו^ז וכשהוא זוכה לקדושה הוא נדבק בשרשו ונח מכיסופיו, בסוד "יום מנוחה

נערך מרשימת הרב ע"י איתאל גלעדי. ז' אייר תש"פ.

א **פקד** – על דרך פקידת עקרה – הוא שם ההולדה, אחורי שם **עב** (**יוד יוד הי יוד הי יוד הי**).

ב אבות פ"ו מ"י.

ג תרס"ד.

ד במדבר רבה א, ט.

ה שם ב, טז.

ו זהר ח"ג עג, א.

ז הושענות – "אום אני חומה".

ח ראה תקו"ז ע (קכד, א) ובכ"ד.

המשך <<<

ט זהר ח"ב קפב, א.

י ראה גם פיה"מ לרמב"ם ברכות פ"ט מ"ה.

יא ראה תקו"ז כא (גד, ב) ובכ"ד.

יב בראשית ו, ח.

יג שמות יט, ב.

יד רש"י עה"פ (עפ"י המכילתא).

טו נוסח הגדה של פסח.

טז ויקרא רבה כז, י.

יז במדבר רבה א, ז; תנחומא במדבר ו.

"אל חי בקרבכם"

אור החיים במדבר

ישראל, המאפשרת תופעה זו). זהו סוד **דוד** מלכא משיחא – **ד**-צמצום מלמעלה ו-**ד** צמצום מלמטה המתחברים על ידי ו הרומזת לארון וללוחות שבו, שמדתם ו על ו על ו טפחים^ה (גם **בד** הארון עולה ו ורומז ל-**ב** דלתין).

חומש הפקודים, המונה את כל בני ישראל במנין של חבה וחשיבות, פותח ברמז לתופעה זו, כדי ללמד שכל יהודי הוא בבחינת "מועט מחזיק את המרובה" – בן ל"כי אתם המעט מכל העמים" המכיל בקרבו את אין-סופיות ה' (ועל דרך התבטאות המגיד ממעזריטש לגבי אדמו"ר הזקן, 'אלקים כל כך גדול בגוף כל כך קטן').

את פרשת במדבר קוראים בסיום ספירת העומר, סמוך לחג השבועות (בו נולד והסתלק דוד המלך, השייך יחוד שני הצמצומים, כנ"ל). סוד "**אל חי** [בקרבכם]", בגימטריא **מט**, הוא תכלית ימי הספירה, כשבסיומה, "תספרו חמשים יום", מגיעים ליעד של קבלת התורה – במדבר סיני, מקום ה'אין' – בשמחה ובפנימיות!

ה בבא בתרא יד, א (עיי"ש).

ו דברים ז, ז.

ז ויקרא כג, טז.

בפתיחת הפרשה שואל האוה"ח מדוע בתיאור המקום קודם הכלל ("במדבר סיני") לפרט ("באהל מועד") ואילו בתיאור הזמן קודם הפרט ("באחד לחדש השני") לכלל ("בשנה השנית"). הוא משיב כי הסדר של פרט וכלל בנוגע לזמן מלמד כי כך גם בנוגע למקום – "אהל מועד", מקום השראת השכינה, הוא בבחינת "הנה מקום אתי"^א, "הוא מקומו של עולם"^ב, ו"מדבר סיני" הוא פרט טפל ביחס אליו. כהמחשה לאין-סופיות המקום בו שוכן ה' הוא מציין את עמידת כל ישראל בין שני בדי הארון. על פלא עמידת כל ישראל בין בדי הארון נאמר "בזאת תדעון כי אל חי בקרבכם"^ג. ה' "צמצם שכינתו בין שני בדי ארון"^ד – צמצום במובן של ריכוז – ובכך מאפשר שמולו יצטמצם עם ישראל לאותו נקודה (באופן של "**מועט מחזיק את המרובה**", בגימטריא **אהבת**

נערך מרשימת הרב ע"י איתאל גלעד. י"ב אייר תש"פ.

א שמות לג, כא.

ב בראשית רבה סח, ט.

ג יהושע ג, י. בראשית רבה ה, ז.

ד ראה מגיד דבריו ליעקב (קה"ת) לקו"א קסו.

<<<

מתבטא בשביתה ממלאכה בשבת, המבטלת-מפנה את האדם רק לשמוע את דבר ה'.

דבור, "ומדברך נאוה"^א, סוף הקו האמצעי. המדבר-הבטול הוא המייחד את המים והאש (על דרך יחוד מיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש מכח בטולם בפני ה').

אש, מים ומדבר^ה – כאשר הבטול של המדבר

יח **אש-מים-מדבר** – העולים **תורה-הוי' (יראת הוי', ז** ברבוע פעמים **יג)** – הם שלשת הקוים (השייכים לעולם התיקון, סוד התורה): קו הימין הוא סוד המים, קו השמאל סוד האש, והמדבר (במובן של בטול במציאות ממש) רומז לכתר, ראש הקו האמצעי, וגם למלכות (שם הוא במובן של

השליחות שלך

מעין גנים – נקודה חסידית בפרשת במדבר

תשובה, להתקרב יותר ויותר לה', אבל צריך לדעת מה התפקיד שלו ולאיפה עליו להתקרב. אם אדם מתקרב למקום שלא שייך לשליחות שלו, הוא יכול להגיע מכך להיפך-החיים (על מציאת השליחות המיוחדת נלמד עוד בע"ה בפרשת שלח לך).

כל יהודי יכול להיות "זר" ביחס לעבודה של משהו אחר, ואסור לו להתקרב, גם כשנדמה לו שכך הוא יתקרב לה'. גם הכהנים נחשבים זרים למה שאינו שייך להם – כמו נדב ואביהוא שהקריבו "אש זרה" ומתו. לכל אחד יש נקודה של זרות לגבי משהו-משהו אחר, אפילו במשיח יש בחינה של "זר", גם ניצוץ המשיח שלי הוא זר ביחס לדרך אחרת להתקרב לה'. כך גם כתוב לגבי נביא שאסור לו לנבא נבואה שלא שייכת לו אלא למישהו אחר. על כל אחד ואחת למצוא את הדרך שלו, ובה להתקרב אל הקב"ה. הארגון של כל אחד במקומו (כמו סדור המחנה בפרשה), הוא הדרך הכי טובה לכל אחד להיות הכי קרוב לה'.

רמזי "והזר הקרב יומת"

נתבונן בביטוי "והזר הקרב יומת". ראשי התבות "והזר הקרב יומת" הן **והי**, אחד מששת צירופי האותיות **יהו**. כלומר, **י** זו חכמה, **ה** בינה ו-**ו** דעת, וכל אחד מששת הצירופים האפשריים של שלשתן מוליד-מגלה בנפש מדה אחת משש מדות הלב. הצירוף ה'ישר' (לפי הסדר חכמה-בינה-דעת) הוא **יהו** ומוליד

ג סדר הצרופים: **יהו**, חסד. **הוי**, גבורה. **ויה**, תפארת. **יה**, נצח. **הין**, הוד. **והי**, יסוד.

בפרשת במדבר משה רבינו מארגן את המחנה לשבטים ודגלים, ונותן ללויים תפקיד מיוחד במשכן ובשמירתו. בהקשר זה כתובה האזהרה "וְהַזֵּר הַקָּרֵב יוּמָת" (שלוש פעמים בפרשתנו ופעם רביעית בפרשת קרח*) – אתה רוצה להתקרב אבל ה' אומר שזו לא המשימה שלך, לא השליחות שלך.

מסופר בגמרא¹ על גוי שעבר ליד בית המדרש ושמע שלומדים על בגדי המפוארים של הכהן הגדול. בא לפני שמאי ואמר "גיירני על מנת שתעשני כהן גדול", ושמאי שלח אותו החוצה... אחר כך בא לפני הלל שגייר אותו. אמר לו הלל, אי אפשר להיות מלך בלי ללמוד את כל טכסי המלכות, קודם תלמד תורה. התחיל הגר ללמוד, והגיע לפסוק בפרשתנו "והזר הקרב יומת". שאל את הלל: על מי נאמר פסוק זה? והלל השיב "אפילו על דוד מלך ישראל" – אפילו מלך המשיח, אם יש לו תאוה להיות כהן גדול וללבוש בגדי כהונה וכו', נאמר בו "והזר הקרב יומת". כשהגר שמע זאת, הבין שקל-וחומר הוא לא יכול להיות כהן גדול (ולבסוף הודה הגר להלל שהכניסו תחת כנפי השכינה).

לעבוד את ה' בדרך השייכות לי

"והזר הקרב יומת": כל אחד צריך לעשות

נערך ע"י יוסף פלאי מהקלטת שידור ד' אייר תשע"א.

א פעם ראשונה על הלויים (א, נא). פעם שניה על הכהנים (ג, ו). פעם שלישית על הכהנים והלויים יחד (ג, לח). ובפרשת קרח הדרגה הכי גבוהה של הכהנים ("עבודת מתנה", יח, ז) – זו עליה מלמטה למעלה בסוד שם הוי'.

ב שבת לא, א.

כלי מחזיק ברכה

בכללות יש כהן-לוי-ישראל, ראשי תבות
כלי – הכלי לקבל את הברכה הוא שנכיר כל
 אחד במדרגה שלו, ואף אחד לא יכנס לדרגה
 שאינה שלו. גם בתוך הלויים גופא, מי שהוא
 בתפקיד שוער אסור לו להיות משורר ומי
 שמשורר אסור לו להיות שוער. אנחנו צבא
 – הענין של חומש הפקודים – ולכל אחד
 תפקיד מוגדר, וכך אנחנו כלי לברכת ה'.
 על הפסוק "אתה הוא הוי' אלהינו"
 מוסבר ש"אתה" היינו כהן ("אתה כהן
 לעולם"); "הוא" היינו לוי ("ועבד הלוי
 הוא"), ו"הוי' אלהינו" ישראל – הכל כדי
 להגיע ל"הוי' אלהינו", אבל לכל אחד יש את
 הדרך שלו.

והנה הכהן הוא חכמה, הלוי בינה וישראל
 דעת, כנגד אותיות **יהו** בשם הוי', ואילו גר-
 צדק הוא כנגד המלכות, ה אחרונה. לעומת
 זאת הכהן הגדול הוא הכתר (כתר כהונה),
 קוצו של י. כעת נחזור לסיפור על הגר שרצה
 להיות כהן גדול: יש קשר מיוחד בין המלכות
 לכתר, "כתר עליון איהו כתר מלכות", ולכן
 דווקא לגר יש זיקה לכהן הגדול. הזיקה
 הזו קיימת עוד לפני שהוא מתגייר, מונחת
 בעצם הרצון שלו להתגייר – הוא רוצה להיות
 מלכות (גר-צדק), ולכן הוא רוצה גם את
 הכתר, את שמונת בגדי הכהן הגדול.

לסיכום, מוסר ההשכל כאן עמוק ויסודי

1820 (סוד פעמים הוי', מספר שמות הוי' בתורה). המספר
 הראשון והשביעי יחד עולים **הוי'** פעמים **יעקב** (שהם 7 פעמים
הוי' ברבוע).

ועוד: "והזר הקרב יומת" כתוב ארבע פעמים, כנגד שם הוי'
 וכנגד אבי"ע. עולמות אבי"ע הם כנגד ארבעה חשבונות, היינו
 מספר קטן אחרון (בעשיה), מספר קטן (ביצירה), מספר סדורי
 (בבריאה), מספר הכרחי (באצילות). כשנחשב "**והזר הקרב**
יומת" בארבע אפשרויות אלה 9, 45, 135, 981 = 1170 = **הוי'**
 פעמים שם **מה**. והנה בי"ע מוסיפים לגימטריא הפשוטה 189
 שהוא המספר שלפני **והזר** (218) בסדרת התבות הנ"ל!

י רמיה יד, כב.

את מדת החסד, האהבה בלב, ואילו **והי** הוא
 הצירוף ההפוך (דעת-בינה-חכמה) המוליד
 בנפש את מדת היסוד. פנימיות היסוד היא
 מדת האמת – נקודת האמת היא שאכיר את
 האמת שלי ולא של מישהו אחר. היסוד הוא
 גם הברית – וכך ההכרה בתפקיד ובשליחות
 שלי היא הברית שלי, כמו שברית המילה
 מאפיינת מי אני ומה השליחות המיוחדת לי.
 אמצעי התבות, "**והזר הקרב יומת**"
 בגימטריא **משיח** – רמז מובהק למה שכתוב
 בגמרא שגם דוד מלך ישראל, "דוד מלכא
 משיחא", הוא זר לגבי כהן ולוי. זו העונה
 והשפלות של המלך, שגם אם הוא משיח הוא
 לא כהן (שלא כעוזיהו המלך, מצאצאי דוד,
 שרצה להיות כהן גדול ונצטרע).

סופי התבות, "**והזר הקרב יומת**", **רבת** =
 602 = 7 פעמים **אלהים**, "אני אמרתי אלהים
 אתם" – השליחות המיוחדת של כל אחד היא
 בחינת אלהים שבו, לפי "חלק אלוה ממעל
 ממש" שבו.

ראשי וסופי התבות יחד עולה **רוח הקדש**,
 דהיינו שכל הביטוי הוא **משיח** (אמצעי
 התבות, מוקף ב) **רוח הקדש**. למשיח יש רוח
 הקדש להכיר את מקומו, "איזהו חכם המכיר
 את מקומו"⁷ (ואמנם בנבואה משיח קטן
 ממשא אך ברוח הקדש הוא גדול ממנו)⁸.

ד לפי אבות פ"ו מ"ו, והיינו הדעת של החכמה. "איזהו חכם
 הרואה את הנולד" היינו החכמה של החכמה. "איזהו חכם
 הלומד מכל אדם" היינו הבינה של החכמה.

ה עוד בחכמת החשבון: שלש התבות **והזר הקרב יומת**
 יוצרות סדרה, 218, 307, 456, כאשר לפני 218 בא 189 ואחר
 456 באים 934, 665, 2661, 4711 = 9702 = 22 פעמים (ממוצע) 24, 576
 ברבוע (**אמונה דעת** = **יסוד מלכות**).

גם כשנחלק לפי סדר האותיות נקבל סדרה עולה עם בסיס
 חיובי (הסתברות קטנה מאד): 21 (ראשי התבות), 111 (אותיות
 שניות), 247 (אותיות שלישיות), 602 (ס"ח), כאשר הבסיס הוא
 173 (**גל עיני**). נפתח גם אותה לשבעה מספרים: המספרים
 הבאים יהיו 1349, 2661, 4711, 9702 = 22 פעמים **אמת**
 (21 ברבוע, כאשר הסדרה התחילה מ-21). 602 = 9702 (7
 פעמים **אלהים** כנ"ל, המספר האמצעי) ועוד 9100 = 5 פעמים

בגליון זה) – אך כדי לזכות לַזָּר, הכתר שלי, צריך להכיר בַּזָּר, בזרות שלי. זהו חלק מהסוד של משיח צדקנו, שעל ידי שהוא מכיר בזרות ככה הוא זוכה לַזָּר.

מאד: כל אחד צריך להכיר את הַזָּר שבו, ועל ידי כך הוא מקבל את הכתר שלו, "זָר זהב סביב". לכל אחד יש כתר, כמו "כתר תורה" המונח לכולם (וראה במהפכה הרביעית

ניגון | 449 ט' ניסן תש"פ

פרקי אבות

העוסק בתורה לשמה

פרק ו משנה א

שְׁנוּ חֲכָמִים בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה בְּרוּךְ שֶׁבָּחַר
בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם. רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר כָּל הָעוֹסֵק
בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה, זֹכֶה לְדַבָּרִים הַרְבֵּה... וּמִגְלִין
לוֹ רֵזִי תוֹרָה, וְנִעְשָׂה כְּמַעֲנֵן הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנֶהֱרַךְ
שְׂאִינֹ פוֹסֵק, וְהָיָה צָנוּעַ וְאַרְךְ רוּחַ, וּמוֹחֵל עַל
עַלְבוֹנוֹ, וּמִגְדִּילָתוֹ וּמְרוֹמְמָתוֹ עַל כָּל הַפְּעֻשִׁים.

בפסוק "מאיר עיני שניהם הוי"
[שניהם' רומז ל'לשון המשנה'].
רבי מאיר הוא גם דמות משיחית,
אמר על עצמו שהוא משיח.

רבי מאיר שייך לאור החכמה אך
גם לבניה, כביטוי "נהר שאינו פוסק"
דהיינו "רחובות הנהר" של הבניה.
רבי מאיר = תבונה = "[כי עמך מקור

חיים באורך] **נראה אור**", באורו של רבי מאיר
נראה אור גדול ("העם ההלכים בחשך ראו אור
גדול"). בלשון החסידות: החכמה היא עצם
ההברקה המאירה, הבניה היא כח התפיסה
(התופסת את אור החכמה), והתבונה היא כח
הקליטה. "מים עמקים [של המעין והנהר]
עצה בלב איש ואיש תבונה ידלנה [התבונה
היא הקליטה 'בלב איש']". **חכמה** ועוד **תבונה**
= ח פעמים **בניה** = **זוכה לדברים הרבה**! ועוד
רמזים: **רבי מאיר** ועוד **תורה** = **תורת חיים** = 3
פעמים **משיח**, הוא בחינת משיח ומלמד תורת
משיח. **רבי מאיר** ועוד **תורה לשמה** (המימרה
שלו) = 7 פעמים **אור**.

"נעשה כמעין המתגבר" – כך נאמר גם
(בפרק ב') על רבי אלעזר בן ערך שהוא "מעין
המתגבר". רזי התורה המתגלים למי שלומד
תורה לשמה עושים אותו כמעין המתגבר
וכנהר שאינו פוסק – חדשנות אמתית, "נביעת
האין סוף" השייכת במיוחד ל"חד בדרא" שהוא
כמעין הנובע עוד ועוד חידושי תורה, הכל בכח
החידוש וה'המצאה' של החכמה. נביעת האין
סוף היא סוד האות י של **רבי**, כדברי הבעל
שם טוב – חכמי ארץ ישראל נקראים "רבי"
(לעומת חכמי בבל הנקראים 'רב'), זו "תורת
ארץ ישראל" שבה מאיר אור החכמה.

משנה מופלאה זו ראויה לרבי מאיר,
בהמשך לפתיחה "שנו חכמים... ברוך שבחר
בהם ובמשנתם" – המשנה שייכת לחכם
שאמר אותה. חכם אמת לא אומר משהו
שלא שייך אליו, וודאי רבי מאיר עצמו עסק
בתורה לשמה וזכה בעצמו לכל ה"דברים
הרבה" שכאן.

הזכיה ב"דברים הרבה" היא היא המבחן
וההוכחה למפרע שלמד תורה לשמה! כך
מסופר שרבי אהרן הגדול מקרלין פגש את רבי
חייקא מאמדור ושאלו מה הוא עושה, השיב
רבי חייקא "לומד תורה לשמה". אמר לו רבי
אהרן, אם כן, איפה כל "הדברים הרבה"... רבי
חייקא נבהל, ולאחר זמן מה התעשת, רדף
אחרי רבי אהרן ושאל אותו "מה עושים". אמר
לו רבי אהרן: בוא אתי למעזריטש. כך התקשר
רבי חייקא למגיד ממעזריטש. לענייננו: מי
שלומד תורה לשמה באמת, זוכה לדברים
הרבה, ואם לא זכה...

רבי מאיר הוא "מאיר עיני חכמים בהלכה",
הוא עצמו שייך לאור החכמה, אור אין סוף (**אור**
= **אין סוף**), ולכן "לא יכלו חבריו לעמוד על
סוף דעתו", אבל "מודים חכמים לרבי מאיר"
מתוך הודאה והרגשה מרחוק באור שלו. מאיר
אינו שם תנכ"י אלא "בלשון המשנה", ורמזו

המהפכה הרביעית לימוד מצוות בני נח

בשנים האחרונות, הרב גינזבורג מלמד על ארבע 'מהפכות' גדולות בהלכות תלמוד תורה: כתיבת התורה שבעל פה, נטילת שכר על לימוד תורה, לימוד תורה לנשים ולימוד תורה לאומות העולם, כאשר היום אנו נמצאים בעיצומה של המהפכה השלישית ובראשיתה של המהפכה הרביעית.

נכונה באמת התורה ובחובתו של הגוי בתוכה (שבע מצוות) אין בזה פגם. לפי זה, דברי הגמרא שמדובר בלימוד שבע מצוות אין הכוונה דוקא ללימוד 'הלכה למעשה' בשבע מצוות, אלא לימוד הנובע מתוך הכרה נכונה בתורה. על כל פנים, ודאי שלפי המאירי ניתן ללמוד שבע מצוות בעומק ובהרחבה, ולא כמפרשים אחרים שהחמירו בזה¹.

מצוה עלינו ללמד את בני נח

וודאי שגם אנו יכולים ללמד בני נח את מצוותיהם ואף יש בזה מצוה, כדברי התוספות "מצוה איכא למוסרם להם"². המצוה בזה מתבארת היטב לפי שיטת הרמב"ם, שנציג בראשי פרקים:

א. מצות אהבת ה' כוללת לימוד האמונה לכל בני האדם, כדברי הספרי "ואהבת את ה' אלהיך, אהבהו על הבריות כאברהם אביך", וכמו שביאר הרמב"ם בספר המצוות (מ"ע ג). וכן אנו מתפללים שכל בני האדם יעזבו את טעותם ויכירו באמונה האמתית, כמו בתפלת 'עלינו לשבח' ועוד בתפלות הימים הנוראים³.

ב. אנו מצווים לכופ את כל בני האדם לקבל את מצוות בני נח, כדברי הרמב"ם בהלכות מלכים (פ"ח ה"י) "צוה משה רבינו מפי

"רבי מאיר אומר.. אפילו נכרי העוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול"⁴ ומבארת הגמרא שמדובר דוקא בשבע מצוות. משמע שיש בזה ערך עצמי של עיסוק בתורה, לא רק כאמצעי לקיום מצוותיו, כדברי הרב⁵ שאע"פ שהלימוד בא בתחילתו כדי לקיים מכל מקום על ידי זה הוא נעשה "ענין לעצמו". בפנימיות, דוקא רבי מאיר רואה את מעלת הגוי העוסק בתורה, בהיותו עצמו בן גרים (כרבי עקיבא רבו), ויודע להבחין בטוב הגנוז בגוי שאם ילמד תורה יתגייר הוא או זרעו.

והנה המאירי כתב שהלימוד יכול להתרחב ל"רוב גופי תורה"! שהרי חלקים רבים בתורה קשורים ללימוד שבע המצוות (למשל, הרבה מחושן-משפט קשור לאיסור גזל): "כל שהוא עוסק בעיקרי שבע מצוות ובפרטיהם ובמה שיוצא מהם, אף על פי שרוב גופי תורה נכללים בהם, מכבדין אותו אפילו ככהן גדול, שאין כאן חשש לטענות אחריו שהרי אף בשלל הוא עוסק". הדבר מובן במיוחד לשיטת הרמב"ם (שהתבארה בפעם הקודמת), שגם המאירי הולך בה, שהמניעה לגוי ללמוד תורה היא דוקא בהקשר לחידוש דת, הטעייה וסילוף התורה. ממילא כשהלימוד הוא מתוך הכרה

נערך ע"י יוסי פלאי. מאמר שני בסדרה.

א בבא קמא לז, א. סנהדרין נט, א. עבודה זרה ג, א.

ב כל המובא להלן מדברי הרבי בעיקר בלקוטי שיחות ח"ד עמ' 37 ואילך; חכ"ז עמ' 237 ואילך.

ג במיוחד לדעת הרמב"ן בראשית לד, יג שמצות דינים בבני נח הם מפורטים מאד, עיי"ש.

ד מהרש"א בחגיגה (יג, א). וראה מה שהובא בשו"ת יביע אומר ח"ב יו"ד סי' יז.

ה חגיגה יג, א תוספות ד"ה אין.

ו וראה ברכות נז, ב. רמב"ם הלכות ברכות פ"י ה"ט על הנוסח "והשב לב עובדיהם לעבדך". וראה בגמרא שם "שעתידיהם להתגייר", ואכמ"ל.

למשיחא" שאין אפשרות ליישם אותה, אבל כאשר מגיע הזמן ו"אכשר דרא" ודאי מתעוררת המצוה של תיקון העולם, להשלים את היעוד של אברהם אבינו "אב המון גויים".

כתר תורה וכתר שם טוב

בספרי נאמר "כתר תורה מונח לכל באי העולם" (ומבואר שם שזה מסלק את פתחון-הפה שלהם). והרבי ביאר שלשית הספרי משמע (אך אינו מוכרח) "שיש בהם חיוב לעסוק בהלכות שבע מצות דידהו (לא רק בשביל לידע המעשה כו' כי אם) חיוב של תלמוד תורה בפני עצמו!"

אמנם הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה (פ"ג ה"א) מדייק שכתר תורה ניתן לישראל: "בשלשה כתרים נכתרו ישראל, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות... כתר תורה הרי הוא מונח ועומד ומוכן לכל ישראל שנאמר 'תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב' כל מי שירצה יבוא ויטול", מתאים להלכה הפשוטה שמצות תלמוד תורה היא רק בישראל. אך ניתן לומר שאין זה סותר לספרי, כמו שביאר הרבי "כי זה שיש כתר תורה גם אצל כל באי עולם... לסלק הפתחון פה, אינו נוגע להלכות של ישראל".

ובסוף הלכות שמיטה ויובל כתב הרמב"ם שכשם ששבת לוי פנוי לעבודת ה' כך כל איש, כולל גוי, יכול להקדיש עצמו לכך, "כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו... הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים". וכן בחתימת ספרו כותב הרמב"ם בתיאור המצב העתידי "ולא יהיה עסק כל העולם אלא

הגבורה לכוף את כל באי העולם לקבל מצות שנצטוו בני נח" (עקרון החוזר בכמה הלכות). בהמשך לזה, כתב התוספות יום טוב" שמצוה למשוך את לבם לקבל ולקיים שבע מצוות "ואם בכפיית חרב הרג ואבדן נצטוינו כל שכן בכפיית דברים, להמשיך לבם אל רצון קונם וחפץ צורם יזכרם לטובה". כידוע, כך פעל למעשה הרבי מליובאוויטש בדורנו, להפיץ את עניין שבע המצוות לכל האנושות!

ג. מקור החיוב הנכון במצוות בני נח הוא מכח מעמד הר סיני ומתן התורה דרך משה רבינו. כדברי הרמב"ם (שם ה"א) "כל המקבל שבע מצות ונזהר לעשותן הרי זה מחסידי אומות העולם ויש לו חלק לעולם הבא, והוא שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו על ידי משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן [הציורי הראשוני היה קודם, אבל ממתן תורה ואילך הוא עובר דוקא דרך נבואת משה]". אך מי שמקיים שבע מצוות מפני "הכרע הדעת" אינו מחסידי אומות העולם אלא מ"חכמי אומות העולם" (דרגה אמצעית בין מי שאינו מקיים לחסידי אוה"ע, ואכמ"ל).

ד. היעוד של מלכות המשיח והגאולה השלמה הוא תיקון כל האומות: ישראל בכלל והמשיח בפרט ילמדו לכל האומות את האמונה הטהורה בה' ועבודתו, ואז יכירו האומות להבחין את דת האמת מדתות השקר, "וכשיעמוד המלך המשיח באמת ויצליח וירום וינשא מיד הם כולן חוזרין ויודעים ששקר נחלו אבותיהם ושנביאיהם ואבותיהם הטעו"ם^ז. נכון שבמשך דורות רבים דבר זה היה כ"הלכתא

ז הלכות עבודה זרה פ"י ה"א, הלכות מילה פ"א ה"ו, הלכות שבת פ"כ ה"ד (ובמ"מ שם), הלכות איסורי ביאה פ"ד ה"ט, הלכות מלכים פ"ו ה"א; פ"ח הלכות ט"ו.

ח אבות פ"ג מי"ד.

ט סוף הלכות מלכים. וראה הלכות תשובה פ"ט ה"ב.

י ספרי קרח פסקא קיט. ילק"ש קרח רמז תשנו. יש גרסה: מונח לתוכחת לכל באי עולם.

שהעיסוק שלו שייך במיוחד לעניין האמונה, ופחות לפרטי התורה, דהיינו שהוא זוכה בכתר תורה הנכלל בכתר כהונה שלמעלה מכתר תורה!

אכן כתר שם טוב כולל את כולם כאחד ולכן עולה על כולם, **כתר שם טוב = אמונה תענוג רצון**. גילוי כתר שם טוב שייך למשיח, שהוא כמובן יהודי אבל שייך לכלל האנושות ולתיקון כל בני האדם. נמצא שהתורה של הגוי יכולה להשתייך לכתר תורה, כפשט הספרי; או לכתר כהונה, "ככהן גדול"; או לכתר שם טוב הכולל כולם.

סיכום

למעשה, יש שני צדדים בלימוד התורה לגויים: **א.** לימוד הנוגע לשבע מצוות בני נח (לימוד 'הלכתי'), ויכול להתרחב ל"רוב גופי תורה". **ב.** לימוד כללי של דעת אלקים ועבודתו (כמו בספר הכוזרי שבו מלמד החבר את מלך כוזר על אמינות התורה). ועוד, כדי להביא לקיום שבע מצוות כראוי, יש צורך להראות את היופי והאמת שבתורה, עד שיוכן שזו דת האמת והדרך הנכונה לעבודת ה' (ושאבותיהם הנחילום שקר כנ"ל).

בנוגע לדעת ה' ולימוד פנימיות התורה, יש חילוק עיקרי בין ישראל לאומות העולם: עיקר השגת הגוי הוא בידיעת ה' כבורא העולם ומנהיגו, ובאיכות 'בטול היש' לאין המהווה את היש. זהו לימוד "מעשה בראשית" (ושייך לזה נושא איחוד התורה והמדע). אבל לישראל שייכת ההשגה של "מעשה מרכבה", השגת אלוקות גם מעבר לאור המהווה את העולם, וההשגה של הבטול האמיתי של המציאות בה', 'בטול במציאות ממש'.

לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו חכמים גדולים [בדפוס: יהיו ישראל חכמים גדולים. אך גרסת כתב היד ברורה!]" – ומשמע שכל באי העולם שייכים לכתר תורה! אמנם הרבי מבאר שכתר תורה של ישראל הוא למעלה מכתר כהונה, ואילו כתר תורה השייך בגויים הוא למטה מכתר כהונה אלא "ככהן גדול". אך בפשטות ניתן לומר שבמלים "הרי הוא ככהן גדול" הכוונה לכתר תורה, שגם הוא שייך במידה מסוימת לכהן גדול (שאחרי משה רבינו גם כתר תורה נמצא בדרך כלל אצל הכהן הגדול שמורה הוראה לישראל).

באופן קצת אחר: על גבי שלשת הכתרים "כתר שם טוב עולה על גביהם". ומבאר הרמב"ם "כתר שם טוב הרי הוא מגיע מן התורה, רצוני לומר: לימודה ועשייתה, כי בזה יהיה השם הטוב האמיתי". ויש לומר שכתר זה שייך גם לחסידי אומות העולם, העוסקים בלימוד התורה ועשייתה במה ששייך להם (כדברי הרמב"ם בהלכות שמיטה ויובל). כתר תורה הוא לימוד התורה מצד עצם הלימוד, אבל כתר שם טוב שייך בעיקר לידיעת ה' וההליכה בדרכיו, הלימוד השייך יותר לגויים. ידוע ששלשת הכתרים הם כנגד שלשת הראשים שבכתר, שבכוחות הנפש הם אמונה, תענוג ורצון^{יא}: כתר כהונה שייך לאמונה, הכהן מלמד-מאיר אמונה לעם; כתר תורה שייך לתענוג ("ואהיה שעשעים"); כתר מלכות שייך לרצון (הרצון התקיף של המלך שאין דבר העומד בפניו). דהיינו שכתר כהונה נעלה מבחינה מסוימת מכתר תורה. ובזה מובן שגוי העוסק בתורה הוא "ככהן גדול", כיון

^{יא} ראה בכל זה בספר סוד ה' ליראיו בנספח לשער א.

הסיפור החסידי

רבי מאיר מפרמישלן | לספר סיפור לעננים

רבי מאיר (מאיר'ל) מפרמישלן נולד בשנת תק"ם לרבי אהרן אריה לייב – מבניו של ר' מאיר הגדול מפרמישלן, תלמיד הבעש"ט – והיה תלמיד מובהק לרבי מרדכי מקרמניץ. לאחר פטירת אביו בתקע"ג, מילא את מקומו בהנהגה החסידית. מצעירותו עסק רבות בצדקה ובדאגה לעניים, ונודע כצדיק פשוט ועניו האומר את שיחותיו ותורתו ברמה המתאימה גם לפשוטי העם ואף בלשונות הגויים. נודע גם באהבת ישראל גדולה ולימוד סנגוריה על פושעי ישראל, וכן ברוח הקודש גלויה ומופתים רבים מספור שחולל. נפטר בכ"ט אייר תר"י, ודברי תורתו וסיפורים עליו נכתבו בספרים "אור המאיר", "דברי מאיר" ו"מרגניתא דרבי מאיר".

עננים מיוחדים, שמרגישים בהם אלקות ממש, ועדיין, מסתירים הם את הלבנה. אם כן אפוא, כיצד קדשו בני ישראל את הלבנה בכל אותם השנים? כך היה, בכל חדש עת הגיע הזמן לקדש את הלבנה, היה יוצא משה רבינו מאהליו ובידו מטפחת, אותה נשא השמימה ובה נופך. משה מנופך והעננים, ענני הכבוד, מתפזרים הצידה ויוצרים מעין חלון דרכו נראתה הלבנה. וכך יכלו בני ישראל לקדש את הלבנה במדבר. תוך כדי הסיפור, נופך רבי מאיר בעצמו במטפחת כמדגים את פעולתו של משה, וכמו אצל משה רבינו, התפזרו העננים והתגלתה הלבנה. כשסיפר זאת הצמח-צדק, נופך אף הוא במטפחתו, העננים התפזרו והחסידיים קדשו את הלבנה בשמחה.

אחד אחרי השני, נקרעים מסכי הענן של הסיפור בדרך אל הלבנה. רבי מנחם מענדל מספר על רבי מאיר המספר על משה רבנו, וכל אחד מהם מפזר במטפחת את העננים בשמים [סוד הי"ג ממין שבאור קדמון – שרש י"ג מדה"ר (כמבואר בעמק המלך שער או"ק פ"ה) שמעורר הצדיק על מנת שתראה הלבנה]. בולט כאן כוחו של הסיפור לקשר אותנו אל הדורות הקודמים, להזדהות איתם ולפעול מכוחם. תוך כדי התחושה שאיננו יכולים לעשות דבר, רק

חדש אחד, בזמנו של אדמו"ר הצמח צדק, שרר חורף קשה, עננים כסו את השמים ושלג כבד ניתן ארצה. עברו וחלפו הימים וטרם התאפשר לחסידים בליובאוויטש לקדש את הלבנה מפאת העבים שכסו אותה. בהגיע הלילה האחרון לקידוש לבנה, הצטערו החסידים מאוד וכתבו פ"נ לרבי [פדיון נפש] בבקשה שיעורר עליהם רחמים רבים, העננים יתפזרו, הלבנה תתגלה וכולם יוכלו לקדש אותה כהלכה. הרבי קבל את הפ"נ, קראו בכבוד ראש ויצא החוצה, אל מתחת השמים מלאי העננים. הרבי יוצא, ובעקבותיו המוני החסידים, מביטים השמימה ומחכים למוצא פי הרבי. פתח הרבי את פיו ואמר שברצונו לספר סיפור: מעשה וקרה כעין זה אצל הצדיק רבי מאיר מפרמישלן. כל החסידים היו שרויים בצער גדול על העבים שכסו את השמים ואף הם נמלכו וכתבו פ"נ לרבי, רבי מאיר, בבקשה שיפעל שהעננים יתפזרו ותראה הלבנה. רבי מאיר מפרמישלן יצא החוצה עם כל החסידים, ובעודו אוחז בידו מטפחת אמר: ברצוני לספר לכם סיפור, סיפור על משה רבינו. יודעים אנו שכל ארבעים השנים שהיו בני ישראל במדבר, הקיפו אותם ענני הכבוד מכל הצדדים. אכן

גם כשהיא חלקלקה וטובענית, ולראות בערפל כבד ענני כבוד. ליסוד חסידי זה מקום אצל כל אחד ואחת בעבודת הנפש, כאשר האדם עוסק בענייני העולם מתוך התקשרות לה'.

על משה רבנו, שבסיפור הקודם היווה השראה לרבי מאיר, נאמר: "משה משה לא פסיק טעמא בגויהו". בחסידות מפרשים זאת, כי אצל משה לא היה הבדל בין שרש הנשמה למעלה לבין התגלותה בגוף. אצל כל אחד אחר, גם אצל צדיקים גדולים, קיים פער בין האופן בו נראית הנשמה כשהיא למעלה ובין התגלותה למטה. אם בעולם האצילות הנשמה היא "חלק (מ)ה' עמו", הרי שבירידתה היא מושפעת מהעולמות בהם היא עוברת והופכת לאישיות עצמאית. משה רבינו הוא היחיד שדבר בשם ה' ללא כל עירוב של הבנה אישית, או תמונת עולם מגושמת. לכן בכחה של התורה שהוריד לקשר לה' גם את המציאות הגשמית והגסה ביותר, כעור בהמה ההופך לספר תורה קדוש.

מבואר בתניא, שאצל כל אחד מאיתנו קיים ניצוץ מנשמת משה. ניצוץ זה מעניק לנו את היכולת לחוש, ולו במשהו, את הבהירות הזו. לשם כך, עלינו להיקשר לשרשרת הצדיקים ולהזדהות עמם, כפי שעשו הצמח צדק ורבי מאיר מפרמישלן.

נוסף לשלושת הצדיקים המוזכרים בסיפור בפירוש, נחבא בו גם צדיק נסתר: המשיח בעצמו. הוא מופיע בדמות הירח, שהתחדשותו מזכירה לנו בכל חדש מחדש: דוד מלך ישראל חי וקים! כפי שהלבנה המתמעטת שבה ומתמלאת, כך מלכות בית דוד שנפלה קום תקום. ההתקשרות למשה רבנו דרך סיפורי הצדיקים תביא להתפוגגות ההסתר, ולגילוי אורו של משיח.

לספר על מה שהיה. וכך, מכח צדיקי הדורות הקודמים מתחולל הנס.

מעניין לראות, כי פער הדורות בסיפורים איננו דומה כלל. בעוד רבי מאיר מספר על משה רבנו, שחי אלפי שנים לפניו, רבי מנחם מענדל מספר על צדיק שקדם לו אך במעט. ניתן ללמוד מכך כי במידה מסוימת, מימות הבעל שם טוב ואילך, צדיקי החסידות הם הקשר הקרוב ביותר למשה שניתן למצוא [וכמו שרבי לוי יצחק מבארדיטשוב אמר על עצמו, שהוא מקבל חמישי ממשה רבינו – משה, אחיה השילוני, הבעש"ט, הרב המגיד והוא]. רבי מאיר מפרמישלן חי בעולם בו האלוקות גלויה לעין, ועל משה רבנו הוא מספר כשם שמספרים על צדיק בן זמנו. לכן, כאשר הוא מביט אל השמים, במקום לראות את הסתר פני הלבנה הוא חוזה בענני כבוד.

מסופר על רבי מאיר מפרמישלן, שבית הטבילה שבעירו שכן בתחתית הר גבוה. כשנעשתה האדמה בוצית וחלקה, היו אנשי העיר הולכים מסביב להר כדי שלא יחליקו וינזקו, ואילו רבי מאיר גם אז היה יורד דרך ההר. פעם אחת התארחו בעיר כמה אברכים שלא החזיקו מצדיקים, ובראותם שרבי מאיר הולך דרך ההר גמרו אומר שגם הם יעשו כן. וכמובן כשניסו לרדת דרך ההר מיד החליקו וניזוקו. שאלו אצל רבי מאיר: כיצד הולך הוא דרך ההר גם בשעה שאף אחד אינו יכול לילך שם מבלי ליפול? והשיב: "אז מ'איז צוגעבונדן אויבן פאלט מען ניט אונטן" [כאשר קשורים למעלה לא נופלים למטה].

באימרתו, שהפכה לפתגם חסידי קלאסי, מבטא רבי מאיר את סגנון חייו כולו: להיות בתוך העולם ומחוצה לו בעת ובעונה אחת. כאשר מחוברים לשמים ניתן ללכת על הקרקע

מענות ותשובות

אני יכול להיות משפיע?

אני מלמד בישיבה ובמסגרת זו פונים אלי מדי פעם בחורים ומבקשים שאהיה ה'משפיע' שלהם. הנטייה הראשונית שלי היא לסרב, שכן אני בעצמי לא מבין כ"כ מהי מהותו של משפיע, ואדברא ממה שאני כן מבין, שקראתי ולמדתי, דומה שמשפיע הוא אדם מאוד פנימי ואיש אמת המונח בכל מה שהוא משפיע ומדריך את חניכיו. אם כן מה המקום של 'משפיע' שרחוק מזה כל כך. יתר על כן, שמתי לב לא פעם שכאשר אני נותן למישהו עצה, הדבר גורם גם לי להתחזק באותה נקודה, אבל אני מרגיש שזה בא ממקום חיצוני ומלא ישות, שכאילו אני צריך לתת כיסוי לעצמי על מעמדי כ'משפיע'. מצד שני ברור לי שרצונם של הבחורים שמבקשים הוא להתקדם ולהתפתח בעבודת ה', דבר שקשה לי לסרב לו ו'לצנן' את ההתלהבות דקדושה שלהם. אשמח שהרב יאיר את עיני, מה נכון לענות לבקשה להיות משפיע, מה המשמעות של זה ובאיזה אופן צריך לעשות זאת?

מענה: מבואר אצלנו שכל יהודי צריך בחייו

ארבע דמויות, רבי-משפיע-צדיק-גבור (או רבי-משפיע-מחנך-מורה), המכוונות כנגד י-ה-ו-ה. דמות המשפיע (לשון שפע, כאשר פעולת ההשפעה נוגעת ומשנה גם את

המשפיע עצמו כמבואר בדא"ח עניין ההבדל בין שפע לאור) שייכת לספירת הבינה שגדרה הוא "מבין דבר מתוך דבר". לעניננו, כתורת הבעש"ט הידועה, מתוך הדבר-הבעיה שאתה שומע מהזולת עליך להבין שגם אצלך קיימת

אותה בעיה ועליך לתקן זאת אצל עצמך ואז תוכל לתקן גם את הזולת בקיום "הוכח תוכיח את עמיתך", הוכח את עצמך ואז תוכיח את החבר, "ולא תשא עליו חטא", לשון חסרון – שלא תוכיח אותו במה שעדיין חסר אצלך. ידוע ומקובל אצל חסידים שאל לו למשפיע לחשוש מישות מעצם ההשפעה, וכמאמר הידוע של אדמו"ר האמצעי [בענין חזרת חסידות ברבים] – "א' ציבעלע זאָלסטו ווערן אָבער חסידות זאָלסטו חזר'ן" [=בצל יהיה ממך, אבל חסידות תחזור]. יהי רצון שתזכה לעזור לזולת...

רחמים ואמונה

בשיעור נצח שבנצח הרב הסביר שיום השבת הוא יום של דעת ורחמים, דהיינו שניתן לנו אז הכח לדעת-להתחבר לזולת ולרחם עליו, ובכך אנו מעוררים עלינו את רחמי ה'. יש לי חברה שעוברת תקופה לא קלה ויוצא לי הרבה להקשיב לה, להשתתף בצערה ולנסות לעזור לה. העניין שלפעמים הדבר גורם גם אצלי לצער וקושי. וככל שהדעת והקשר מעמיקים, אתם גם הצער. אשמח להבין מהי הדרך הנכונה להתייחס לצער של הזולת על מנת לרומם אותו ולא לשקוע יחד אתו בצער?

מענה: על כל 'טפה' של רחמים צריך שתי

'טפות' של אמונה – אמונה בה' (המשגיח על כאו"א בפרט ושהוא עצם הטוב) ואמונה בניצוץ האלוקי שבכל יהודי (שיכול בכל רגע להדבק, במודע, בשרשו בה' הטוב).

מתמטיקה בפרשת השבוע

אֶהְרֹן אִשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִסּוּד

הביטוי כולל 21 (אהיה)

המשולש של 6, כך:

לסדר כיהלום של 6.

1485 שהוא משולש 54.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם שׁוּוּה

פעמים 66 (יא במשולש).

נוצפות לצינור במעטלות ונול

האותיות בשלש הקודקודים

עולות 2864 ששווה 8 פעמים מְשִׁיחַ.

שווה 3 פעמים הריון.

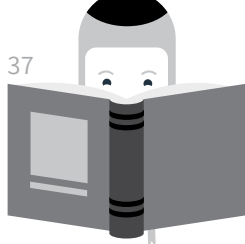
בספר במדבר, כאן ובפרשת פינחס.

ולפיכך, בַּרְאשִׁית אֹתִיּוֹת יֵרָא שַׁבָּת.

(כמבואר ברש"י לדברים ו, ד). **עֵדֶת** אותיות **דַּעַת**.

ועוד 1176) שווים 4 פעמים **משית**. כשנוסף

עריכה: הרב משה גנוט

חוש ההלון: המדור לילדים

ימין-שמאל", מבטאת את העצמה הצבאית. כל החילים, עם כל השני שבין אחד לחברו, מתקדמים בקצב אחיד ובעקביות אל עבר המטרה.

בספרי הקבלה והחסידות מובא שכל אחד משנים-עשר השבטים מבטא חוש מיוחד. אני לא מתכנן רק להמשת החושים שלנו (ראיה, שמיעה, ריח, טעם ומשוש) אלא לעוד שבועה נוספים, סך הכל שנים-עשר. **יב** החושים הללו משתיכים ל-**יב** השבטים – חוש לכל שבט – ול-**יב** חדשי השנה – חוש לכל חדש. ואיך כל זה קשור אלינו? כי החוש המיוחד לחדש הקרב ובא אלינו, חדש סיון, הוא **חוש ההלון**.

מה הכוונה שהלון הוא חוש? כפאשר אני צריך להגיע למקום מסים אני פשוט קם והולך לעברו. איזה חוש צריך בשביל כך? כנראה שהליכה אינה רק פעולה סתמית של הזזת הרגלים, אלא בטוי לכח אדיר שגנוז אצל כל אחד מאתנו. זהו החוש להתקדם, לא לעמד במקום. אני לא מסתפק במה שיש לי, אלא שואף תמיד להמשיך הלאה, אל היעד הבא.

הדבר המענין הוא ההליכה לאחור. כן, גם הליכה לאחור היא סוג של הליכה ובהחלט חלק מהבציעים היחודיים של

"הי, אתה מתקדם או הולך אחורנית?"
"אני? תמיד קדימה"

אז למה אתה מפנה את הגב ומסתכל לאחור כשאתה הולך קדימה?
"אה, כי לפעמים ללכת אחורה זו גם הליכה קדימה..."

פרשת במדבר פותחת את חמש הפקודים. באריכות רבה מפרט בה מנין כל שבט ושבט מ-**יב** השבטים, סדרי חגית השבטים סביב המשכן, התחלקותם לארבע קבוצות בארבעה דגלים וסדרי התנועה שלהם במסעות המדבר. האוירה העולה מבין פסוקי הפרשה היא של משטר צבאי קפדני – הכל מדוד וספור עם תכניות פעולה לכל מצב.

לא לשכח! לאחר שיצאנו ממצרים וקבלנו את התורה אנחנו עומדים בפני כניסה לארץ ישראל ולתחלתו של מסע לחימה לכבושה. לכן אין פלא שעם ישראל הופך בשלב זה לצבא של ממש.

החוש להתקדם

צפיתם פעם במסדר צבאי? אחד המראות המרהיבים בו הוא הצעידה צעידת חילים בסדר מופתי, "שמאל-

שֶׁל ה' וְשָׁלִי הָיוּ מִתְאַמּוֹת לְהַפְלִיא, מִמָּשׁ
הַסִּתְּדוּרֵי לֶחֶן יָחַד... אָבֵל כַּאֲשֶׁר מִשְׁהוּ
מִשְׁתַּבֵּשׁ, וּמִתְבָּרַר לִי שֶׁהַתְּכַנִּיּוֹת שֶׁל ה'
הָיוּ שׁוֹנוֹת מִשְׁלִי – כָּאֵן בָּא מְקוֹמוֹ שֶׁל
הַהֲלוֹךְ לְאַחֹר.

לְמִשְׁל, לְנִסּוֹת לְמַצֵּא אֶת הַטּוֹב
שֶׁבְּכָשְׁלוֹן – זֶהוּ סוֹג שֶׁל הַלִּיכָה. אֲנִסָּה
לְהִבִּין מָה ה' רוֹצֵה מִמֶּנִּי כָּעֵת – שֶׁלֹּא
אֶתְמַלֵּא בְּגִאָה, שֶׁלֹּא אֲרַגִּישׁ שֶׁהִנָּצַחֵן
תָּמִיד כֶּבֶד מִנַּח בְּפִים שְׁלִי, שֶׁעָלִי
לְהִתְאַמֵּץ בְּעֵתִיד יוֹתֵר. אוֹלֵי הָיִיתִי יוֹתֵר
מְדִי מֶרְכָּז בְּעֶצְמִי? כִּן אוֹ כִּן, אֵין סִבָּה
אַמִּתִּית לְהִתְעַצֵּב, כִּי בְּסוֹפוֹ שֶׁל דִּבְרַר
זְכִּיתִי – גַּם אִם לֹא בַּחֲדוֹן – לְלַמֵּד
תּוֹרָה.

לְהִתְקַדֵּם אֶל הַשְׁלִיחוֹת

וְיֵשׁ סוֹג נוסף שֶׁל הַלִּיכָה לְאַחֹר. לְמַעַן
הָאָמֶת זֶה כָּלֵל אֵינָה הַלִּיכָה לְאַחֹר, אֲלֵא
רַק נִרְאִית כְּזוֹ. הִיא הַתְּקַדְמוֹת.

לֹא מִזְמַן נִעְרַךְ אֲצִלָּנוּ הַמִּשְׁחָק
”מְחַפְּשִׁים אֶת הַמְּטָמוֹן”. זֹכְרִים? אֶתֶּה
מְקַבֵּל בְּתַחֲנַת הַיְצִיאָה כְּתַב חִידָה,
שֶׁשׁוֹלַח אוֹתָהּ אֶל הַיַּעַד הַבָּא, בּוֹ מְחַבֵּא
כְּתַב חִידָה נוסף, וְכֵן מִתְקַדְּמִים מִיַּעַד
לִיַּעַד עַד לַמְּטָמוֹן. הַמְּטָמוֹן מְחַבֵּא בְּדֶרֶךְ
כָּלֵל בְּמָקוֹם מְפִתִּיעַ, כִּזֶּה שֶׁלֹּא שְׁעֵרַת
קִדְּם. מָה הָיָה בְּפֶעַם הַזֶּה? הַחִידָה הוֹבִילָה
אוֹתָנוּ אֶל קוֹמָה 17 שֶׁל ’מְגִדְלִי יַעֲרִים’.
טַפְּסָנוּ בְּמַהֲרָה אֶת 200 הַמְּדֻרָּגוֹת כְּדִי
לְהִגִּיעַ אֶל הַמְּטָמוֹן, כִּן סִבְרָנוּ. אָבֵל

חוֹשׁ הַהֲלוֹךְ. לְלַכֵּת – צָרִיךְ לְלַמֵּד. אֲזִי
בּוֹאוּ נִצֵּא יָחַד לְמַסַּע רַגְלִי בְּעֵקְבוֹת חוֹשׁ
הַהֲלוֹךְ שְׁלָנוּ.

לְהִתְקַדֵּם בַּנְפִּילָה

בְּשָׁנָה שְׁעָבְרָה נִעְרַךְ חִידוֹן אֲרָצִי.
כְּלוּמֹר, לֹא רַק הַתְּלַמּוּד תּוֹרָה שְׁלָנוּ, אֲלֵא
בֵּין מוֹסְדוֹת בְּכָל רַחֲבֵי הָאָרֶץ. מְכַל תְּלַמּוּד
תּוֹרָה אֲמוּרִים הָיוּ לְהַבְחִיר שְׁנֵי נְצִיגִים
שֶׁיַּעֲלוּ לְשִׁלֵּב הַגִּמְרָה. כְּמוֹכֵן, הַנְּצִיגִים
הַנִּבְחָרִים הֵם אֵלּוּ שֶׁיַּעֲפִילוּ לְגִמְרָה בְּשִׁלֵּב
הַמְּקַדֵּם שֶׁל הַחִידוֹן, בְּתַלְמּוּד תּוֹרָה.
הַשְׁקַעְתִּי הַמּוֹן, שֶׁנִּנְתִּי וְחִזַּרְתִּי. כָּלֵם,
גַּם אֲנִי, הָיִינוּ בְּטוֹחוּסִים שֶׁאֵהִיָּה מִהַשְׁנִים
הַנִּבְחָרִים. אָבֵל מָה? תְּכַנּוּנִים לְחִידָה
וּמַצִּיאוֹת לְחִידָה. בְּמַבְחָן הַגִּמְרָה נִכְנָסוּ
לֶחֶן שְׁלֹשׁ שְׁאֵלוֹת דְּוָקָא מִהַנוֹשֵׂא שֶׁהִכִּי
פָּחוֹת יִדְעָתִי. וְלֹא, לְאַכְזָבְתִּי הַרְבֵּה לֹא
הָיִיתִי מִהַזְכִּיר הַמְּאֻשְּׁרִים.

אֵיזָה כְּשֶׁרוֹן עָלִי לְהַפְעִיל כָּאֵן? הַהֲלוֹךְ
הָרָשׁוֹן שְׁלִי הָיָה שֶׁל הַתְּקַדְמוֹת. הַיַּעַד
הַנִּכְסֵף הוּא הַזְכִּיָּה בַּחֲדוֹן, וְלִשְׁם כִּן
עָלִי לְחַתֵּר קְדִימָה – לְלַמֵּד וּלְשַׁנּוֹן. אָבֵל
כָּעֵת, כְּשֶׁמִּתְבָּרַר לִי שֶׁלֹּא אֲגִיעַ לְשֵׁם, אֲנִי
מוֹצֵא אֶת עֲצָמִי בְּמַצֵּב שֶׁל נְפִילָה. יְרִידָה
מִהַחֲלוּמוֹת הַנְּעִימִים וְאַכְזָבָה מַעֲצָמִי.

וּבִכּוֹן, גַּם נְפִילָה כְּזוֹ הִיא הַלִּיכָה! לְלַכֵּת
קְדִימָה זֶה לֹא תָּמִיד חֲכָמָה גְּדוּלָּה. יֵשׁ
הַלִּיכָה ’עַל הַגּוֹבֶה’ וְיֵשׁ גַּם הַלִּיכָה לְעֵמֶק.
כַּאֲשֶׁר אֲנִי מַצְלִיחַ בְּתַכְנִינִים שְׁלִי קֵל לִי
לְהוֹדוֹת לָהּ וּלְשַׁמַּח. לָמָּה? כִּי הַתְּכַנִּיּוֹת

אָבֿל מִי אָמַר שֶׁהַפֿעַם הָרַבִּי רוֹצֶה אוֹתָךְ
אָצֿלוֹ? אוֹלִי הוּא צָרִיךְ אוֹתָךְ בְּמָקוֹם
נָדָח, בּוֹ אֵין מַנָּן יְהוּדִים בִּלְעָדִידָה? דִּן־קָא
שָׁם, בָּאוֹתוֹ מָקוֹם מְרַחֵק, קָרוֹב הַחֲסִיד-
הַשְּׁלִיחַ לְרַבִּי הָרַבֵּה יוֹתֵר.

הַחֲסִיד וְהָרַבִּי הֵם דְּגֻמָּה מְצִינָה
לְהַלִּיכָה שְׁעָלוּלָה לְהַרְאוֹת פְּנִסִּיגָה
וְהַתְּרַחֲקוּת, אָךְ בְּעֶצֶם הִיא הַהִתְקַדְּמוּת
הָאֲמִתִּית. לִהְיוֹת קָרוֹב לַה' פְּרוּשׁוֹ דְּקוּיִם
אֶת רְצוֹנוֹ וּלְמַלֵּא בְּמִסִּירוֹת אֶת שְׁלִיחוּתוֹ.
שְׁנִזְכֶּה לְהַתְקַדֵּם יַחַד אֶל הַיַּעַד!

שִׁבְתִּי שְׁלוֹם וּמִבְרָכָה!

רָצִי

כְּשֶׁהִגַּעְנוּ אֵלָיו הַתְּבַרֵּר לָנוּ שֶׁלֹּא הַמְטָמוֹן
מִמֵּתִין שָׁם אֲלָא כְּתֵב חִידָה נוֹסֶף, שְׁשָׁלַח
אוֹתָנוּ אַחֵר כָּבוֹד... לְמַטָּה, לְחֻצֵּר הַמִּגְדָּל!
הַסְפּוֹר הָזֶה הוּא לֹא שֶׁל נְפִילָה וְגַם
לֹא שֶׁל שְׁפּוֹר לְאַחֹר. הוּא סְפּוֹר שֶׁל
הַתְּקַדְּמוּת, שֶׁל יְרִידָה שֶׁהִיא בְּעֶצֶם סוּג
שֶׁל עֲלִיָּה. לִירִידָה מִסּוּג זֶה קוֹרְאִים
”יְרִידָה צוֹרֵךְ עֲלֶיהָ”. לְפָעַמִּים נִרְאֶה לָנוּ
שֶׁהַמְטָמוֹן נִמְצָא אִי שָׁם לְמַעַלָּה, אָבֿל
הָאֲמִתִּי הִיא שֶׁהוּא נִמְצָא לְמַטָּה.
אִיפֹה רוֹצֶה לִהְיוֹת כָּל חֲסִיד בְּרֹאשׁ
הַשְּׁנָה? בְּרוּר, אָצֿל הָרַבִּי שְׁלוֹ. שָׁם
קִדְשֵׁת הַחֵג מְרֻגְשֵׁת, הַתְּפִלוֹת נֶאֱמָרוֹת
בְּהַתְּלַהבוּת, הַתְּקִיעוֹת – הַכֹּל שָׁם אַחֲרֵת.

שְׂאֵלַת הַשְּׂבוּעָה:

מִתִּי הַתְּרַחֲקוּת וְהַלִּיכָה אַחֲרֵינִי הִיא בְּעֶצֶם הַתְּקַדְּמוּת?

בֵּין הַפּוֹתְרִים נִכּוֹנָה יִגְרַל מִשְׁחָק קַפְסָה. תְּשׁוּבוֹת יֵשׁ לְשַׁלַּח לְדַ”צ
maosime@gmail.com אוֹ בְּטֶלְפּוֹן 079-9211452 עַד יוֹם ב' הַקָּרוֹב.
הַזֹּכָה מִהַשְּׁבוּעָה שְׁעֵבֵר: אַבְרָהָם דָּגָן כּוֹכֵב הַשַּׁחַר

צעצועי רזנפלד

יפו 34 ירושלים | טלפקס 02-6240854

הפרסיים בחסות:

עולים להר.

בימים הקרובים לשבועות הראש כבר טרוד רק בהכנה ל"זמן מתן תורתנו" – "יוחן שם ישראל נגד ההר", "כאיש אחד בלב אחד", מתוך אחדות המאפשרת למשה לעלות אל האלקים. אך האם ההכנה למתן תורה היא רק התקדשות מכל העובדין דחול, התעלות והתרוממות אל הר ה' **תורה** בגימטריא "**רצוא ושוב**" – תכלית העליה של משה היא הירידה חזרה אל העם, תכלית הפרישה היא "שובו לכם לאהליכם" ותכלית הגילוי על ההר הוא עשית דירה לה' בתחתונים והליכה לארץ ישראל לממש בה את כל המצוות. בשביל שמתן תורה יגיע לתכליתו צריכה ההכנה להעשות בהתאם (ה"יצא בשלום" של רבי עקיבא תלוי ב"נכנס בשלום" שלו).

שני השיעורים המרכזיים בגליון שלפנינו עוסקים בהכנה למתן תורה, מתוך ה'ראש' האמור: השיעור הראשון מסביר כיצד ההכנה "ליום חתונתו" זה מתן תורה" היא הפנית תשומת הלב מן העליונים אל התחתונים, מעבר מתלות ילדותית לעמדה בוגרת של השפעה. השני עוסק בהכנה למתן תורה החל מ"בחדש השלישי", כשעמוד התורה נכלל עם עמוד העבודה-התפלה וגם עם עמוד גמילות-החסדים – שלשת העמודים עליהם העולם עומד.

אחרי שנתיים ו-100 גליונות

עלון **נפלאות** מתחדש!

החל מהשבוע הבא חפשו את

